

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštno hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Pohitite s prošnjami za podelitev gozdov po zakonu o agrarni reformi

Pravkar je izšel pravilnik o razlastitvi gozdov k zakonu o agrarni reformi. Kakor javlja poročilo iz Beograda, je po tem pravilniku podaljšani rok za vlaganje prošenj za dodelitev gozdov na bansko upravo. Rok bi po tem računu trajal nekako do 20. avgusta. Več bomo o tem poročali, ko dobimo «Službene Novine» z objavljenim pravilnikom.

Zanimanci naj torej sedaj pohitijo z ustanavljanjem pašniških in gozdnih zadrug, kjer jih še niso ustanovili in opravili vsega potrebnega. Posamezniki ne morejo prositi za gozde. Sedaj je prilika, ki se morda ne bo več nudila. Učitelji

in drugi inteligenti na deželi naj pomagajo tam, kjer ljudje sami ne vedo, kako se je treba ravnati, da ne bo čas zamujen in da bodo prošnje pravilne. V nejasnih zadevah, zlasti glede ustanavljanja zadrug, se obrnite na Zvezo slovenskih agrarnih interesentov v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7. Kakor rečeno, velja omenjeni rok za gozdove. Pohitite!

Cena zemljiščem, gozdnim in za obdelovanje, se bo gibala po kakovosti od 1000 do 3000 Din za hektar (en in tri četrtine orala). Plačevalo se bo lahko tudi v letnih obrokih. Sicer pa se bo način plačevanja še določil.

Trboveljska premogokopna družba hoče znižati rudarske mezde

V torek 21. t. m. dopoldne so se sestali pri ravnateljstvu Trboveljske premogokopne družbe zastopniki družbe in rudniškega delavstva k razpravi o novi mezdni tarifi v družbenih rudnikih. Razpravi je prisostvoval tudi rudarski glavar gospod Stergar. Na razpravi je obrazložil v uvodu generalni ravnatelj g. Rihard Skubec, da sili huda kriza tudi Trboveljsko premogokopno družbo k izpremembi obstoječe mezdne tarife. To izpremembo utemeljuje družba s tem, da so padle cene življenjskim potrebščinam za 15 do 20 odstotkov in da je padla oddaja premoga od 1.800.000 na 1.200.000 ton na leto, kar je produkcija zelo podražilo. Iz vseh teh razlogov je družba prisiljena povsod štediti in mora poseči tudi po delavskih plačah, ki znašajo v rudnikih Trboveljske premogokopne družbe 53 Din na šiht, dočim znašajo pri državnih rudnikih le 45 Din na šiht.

Družba namerava znižati delavske minimalne plače za 7 odstotkov. Pri akordnih misli znižati predvsem premije. Premije se bodo znižale bolj tam, kjer so sedaj visoke, in sicer do 50 odstotkov. Osnovne akordne postavke so se znižale za posamezne rudnike različno. Znižanje se giblje po rudnikih od 25 do 12 odstotkov.

Delavski zastopniki so izjavili, da morejo vzeti predloge družbe za enkrat samo na znanje, ker morajo o njih delavstvo šele obvestiti, zlasti morajo pregledati novo akordno tarifo krajevni rudarski zaupniki in delavstvo.

V načelni razpravi so ugotovili delavski zastopniki, da je sicer res, da so se zadnji čas cene življenjskim potrebščinam znižale in da je plača na šiht v rudnikih Trboveljske premogokopne

družbe nekaj višja kakor v državnih rudnikih. Res pa je tudi, da je obremenitev tone premoga z mezdami zadnjega leta mnogo bolj padla kakor obremenitev z drugimi izdatki in tudi bolj, kakor so slabele cene premoga. Zato je treba začeti štednjo drugje in ne pri mezdah. Res je tudi, da proti plačam v državnih rudnikih ni takih pritožb kakor v rudnikih Trboveljske premogokopne družbe, ker tam ni premijskega sistema, zaradi česar so tam plače mnogo bolj enakomerne kakor v trboveljskih rudnikih. Razen tega so dejanski mesečni zaslužki tam večji, ker se manj praznuje. Naposled ima delavstvo v državnih rudnikih razne druge ugodnosti, kakor na primer plačane dopuste in drugo. Tisti, ki delajo na urno mezdo, zaslužijo v rudnikih Trboveljske premogokopne družbe pri sedanjem praznovanju v rudnikih na mesec komaj 350 do 750 dinarjev. Od tega je treba odšteti še 100 do 120 dinarjev za razne odbitke. Na znižanje teh in takih zaslužkov delavskim zastopnikom pod nobenim pogojem ni mogoče pristati. Zato je bistven pogoj za uspeh nadaljnjih pogajanj, da ostanejo vsaj minimalne mezde nedotaknjene.

Tudi osnovne akordne mezde so se zvišale napram predvojnimi postavkami le v razmerju 1 K je 7 Din, to je daleč pod sedanjim draginjsko relacijo. Znižanje teh postavk ni utemeljeno. Res je sicer, da izda družba skoro toliko kakor za osnovne akorde za tako zvane premije za večjo storitev. Ni pa pravilen mezdni sistem, ki daje skoro polovico akordnega zaslužka v obliki premij.

Po razpravi o nekaterih podrobnih predlogih k mezdni pogodbi so bili razgovori prekinjeni in se bodo nadaljevali v ponedeljek 27. t. m.

Za povzdigo sadne trgovine

Koder ni letos nesrečna toča pokončala sadne letine, tam bo sadja dosti. Naša naloga je, da ta pridelek skrbno spravimo in ga skušamo čimbolje vnočviti. Potrebno je, da pridelano sadje skrbno oberemo in ga ponudimo po sortah v prodaj. Velika trgovina zahteva le sortirano blago,

sortirano po sortah in debelosti. Le tako blago se dobro plačuje. Navezani smo pa tudi na skupno oddajo. Na naši mali kmetiji je treba združene dela in skupne oddaje, da bo s prodajo več uspeha. Časi, ko se je lahko oddala vsaka mešanica jabolk, so minili. Kar je slabega sadja,

ki nima nobene prave cene, naj ostane doma za mošt in drugo porabo. Za prodajo je pa odbrati zgolj dobro blago, da ga bo kupec vesel in ga bo rad dobro plačal. Bolj kot kdaj poprej se gleda danes na kakovost sadja, ki je najbolj odločilna za dobro kupčijo.

Da bomo dosegli več uspeha, je treba, da se lotimo letošnje kupčije z združenimi močmi in da skupno oddajamo sadje po dogovorno določeni ceni. Ta pot zahteva od naših sadjarjev nekoliko več reda in discipline, ali zato nudi tudi več uspeha in ugodnosti. Čim več bo pridelka in ponudbe na sadnem trgu, tem bolj se moramo oklepati skupnega nastopa.

Da se bo letošnja kupčija bolj podprla in da se privabijo zunanji kupci in trgovci, se bo vršila v Ptujju meseca oktobra velika sadna razstava za vso banovino. S to razstavo bo zvezan tudi sadni sejem. Razstava v Ptujju bo prva te vrste in ker bo obsezala vso banovino, se je lahko udeležo sadjarji iz vseh srezov s svojo sadno letino. Pozneje se priredi še en sadni sejem, in sicer na ljubljanskem velesejmu, ker je treba z ozirom na razdalje ustvariti več središč za oddajo letošnjega pridelka. Sadni sejem v Ljubljani bo prirejen podobno kakor pred dvema letoma.

Tako na razstavi v Ptujju kakor tudi na velesejmu v Ljubljani se morajo sprejemati za oddajo le tiste sorte jabolk, ki so priznane dobre kot namizno in tržno blago in ki se nahajajo tudi v sadnem izboru, ki velja za našo banovino. Na obe prireditvi opozarjamo že danes naše sadjarje z vabilom, naj se jih pomožnosti udeležo s svojimi pridelki. Vse druge podrobnosti priobčimo pa prihodnjč.

Naj še dodamo, da prirejajo razstavo v Ptujju, ki bo pod pokroviteljstvom gospoda bana, Sadjarsko in vrtnarsko društvo, Kmetijska družba, Sadjarska zadruga v Mariboru in Zveza sadnih trgovcev v Mariboru, torej vse odločilne organizacije, ki se trudijo za povzdigo sadne trgovine.

Velik greh proti zdravstvu na deželi

Eno najžalostnejših poglavij v zdravstvu naše dežele predstavljajo naša neprimerna in vsakemu mrčesu dostopna stranišča. Nekaj napol trhljih desk, streha slaba, jama odprta, da brodijo po nesnagi psi, kokoši in celo otroci. Zato ni čudno, da izhaja baš iz takih stranišč velik del okuženj. Pa tudi mnogo vodnjakov se okuži po vsebini stranišč, ki pronica v nepravilno in preblizu izkopane vodnjake.

Stranišče predstavlja največjo nevarnost za družino in za sosede, ako ni pravilno zgrajeno. V človeških iztrebkih so namreč zelo pogosto bacili legarja, griže in drugih nalezljivih bolezni, čeprav se nam vidi, da so vsi, ki uporabljajo stranišče, zdravi. Čeprav je kdo pred leti že prebolel kakšno izmed navedenih bolezni, še vendar celo vrsto let izloča povzročitelje teh bolezni v blatu in seči.

Take zdrave ljudi, ki izločajo bacile, imenujemo bacilonose. Zato moramo smatrati vsebinske stranišče za zelo škodljivo za naše zdravje.

Stranišča morajo biti zgrajena na tak način, da se vsebina ne more raznašati v okolico, da ne more priti na noben način v stik s pitno vodo v vodnjaku in pa da ne morejo živali in tudi muhe ne v greznico. Greznica naj bo nepropustno betonirana in pa tako daleč od vodnjaka, da nikakor, tudi v primeru poškodbe betona, ne doseže vsebina greznice vodnjaka. Odprtina na sedežu mora biti zaprta z dobro prikladnim pokrovom.

Število obolenj za legarjem in drugimi črevesnimi boleznimi v teku enega leta nam zgovorno priča, koliko odpadkov iz črevesja ali izločkov iz mehurja bolnega človeka zaužijejo ljudje dotične dežele v enem letu. Pa ne le za zdravje je urejeno stranišče izredne važnosti, temveč se že v povečani in pomnoženi gnojilni vrednosti straniščne v kratkem času pokrijejo vsi stroški za vzorno ureditev stranišča.

Politični pregled

Ves svet z vso resnostjo rešuje Nemčijo, ki je zašla v hude finančne in gospodarske stiske. Še pred dnevi so se čuli iz Nemčije glasovi, da tam ne marajo tuje pomoči, vendar pa je nastal preokret in sta

nemški kancelar dr. Brüning in zunanji minister dr. Curtius

v soboto odpotovala v Pariz, kjer so ju francoski državni pristrčno sprejeli. Razgovori, ki so povoljno potekali, niso velikega pomena samo za gospodarsko reševanje Nemčije, nego so tudi korak naprej v zboljšanju medsebojnih odnošajev med Francijo in Nemčijo.

V nedeljo nato se je vršila

v Parizu konferenca velesil.

Posvetovanj so se udeleževali francoski, nemški, ameriški, angleški in italijanski ministri in se je dosegel sporazum v načelnih vprašanjih. Značilno je, da je angleški zunanji minister Henderson po konferenci izjavil, ko je baš posijalo solnce po dežju: «Srečen sem, da se je ta konferenca končala ob svitu solca. To je dobro znamenje.»

Na predlog francoskega ministrskega predsednika Laval se je v ponedeljek

nadaljevala konferenca v Londonu.

Na tej konferenci se je razpravljalo le o finančni in gospodarski krizi Nemčije in o posojilu, ki ga je Nemčija zahtevala. Tudi tu se je pokazalo, da so državni voljni pomagati Nemčiji. Konferenca se bo jeseni nadaljevala.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ZA NAPREDEK ZELENJADARSTVA.

Med važne naloge našega kmetijstva, oziroma vrtnarstva spada tudi pospeševanje zelenjadarstva. Z rastočim številom prebivalstva rase tudi potreba po obilnejši in dobri zelenjadi, zlasti v sedanjem času, ko polagamo tudi iz zdravstvenih ozirov čimdalje večjo važnost na rastlinsko hrano in že posebe na dobro zelenjad.

Ce motrimo naše sedanje prilike za pridelovanje zelenjadi, moramo priznati, da smo sicer v enem in drugem pogledu napredovali, vendar nas čaka še veliko hvaležnega dela, če hočemo kaj več doseči. Danes izdajamo veliko denarja za inozemsko blago in za tuja semena, ki bi jih lahko doma pridelovali.

Dejstvo je, da primanjkuje pri nas v zimskem in poletnem času razne zelenjadi. To čutimo po mestih, po letoviščih in po kmetih. Pridelki zelenjadi po kmetih so malenkostni, dasi bi tudi na kmeti mizi lahko veliko zalegla in bi se dal po ugodnih krajih marsikak dohodek spraviti. Zlasti bi se dala razna zimska zelenjad dobro vnovčiti.

Dosedaj se še najbolj ponašamo z ljubljanskim zeljem in solato «cajsenco» (ledenko). Zaradi ugodnega podnebja in ugodne zemlje bi se pa ob primerni organizaciji produkcije in prodaje prav tako lahko ponašali z razno drugo zelenjavo, ki bi jo lahko v večji količini pošiljali na domači in zunanji trg. Ali do danes manjka tega dela.

V naši banovini imamo po raznih legah prav ugodna tla in podnebje za zelenjadarstvo, trebalo bi le te naravne pogoje bolj izrabiti in poleg sedaj običajnih njivskih sadežev tudi njivsko zelenjad pridelovati, kakor delamo že danes pri čebuli, stročjem fižolu itd.

Ce hočemo pospeševati tujski promet, moramo dvigniti tudi pridelke zelenjadi za posamezne letne čase, in sicer ne le po količini, ampak tudi po kakovosti. Treba je, da pridelujemo naj-

boljše sorte ene in druge zelenjadi kakor tudi da dobimo s pomočjo pravilnega gnojenja bolj okusne pridelke. Na obe strani nas čaka dosti dela.

Ljubljanska okolica je ustvarjena za razno zelenjavo, ki se dá na tem ozemlju še izdatno pospeševati, ne samo z izbiro sort, ampak tudi s pomočjo umetnih gnojil. Prav tako pa tudi drugod. V enem in drugem kraju bi lahko s pravilno izvršenimi poskusi dognali, katere sorte zelenjadi in ob kakem gnojenju bi najbolj uspele in katere bi bilo najbolj priporočati.

Da dvignemo zanimanje za vsa ta vprašanja zelenjadarstva, priredi Kmetijska družba v zvezi s Sadjarskim in vrtnarskim društvom na jesenskem velesjemu v Ljubljani od 31. avgusta do 8. septembra t. l. razstavo zelenjadi, na katero opozarjamo že danes vse naše čitatelje in interese z vabilom, naj se je udeleže. Kdor ima kaj dobrega pokazati, naj pošlje svoje pridelke na razstavo in naj se oglasi do konca tega meseca. Vsi drugi intereseanti naj si jo pa ogledajo!

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem ljubljanskem živinskem sejmu so cene volom zopet nazadovale za kakih 25 par pri kilogramu. Delno pa so se pocenile tudi krave in teleta. Za kilogram žive teže so se trgovali: voli I. vrste po 7-25 Din (na prejšnjem sejmu 7-50 Din), II. vrste 6-25 Din (6-50), III. vrste 5-50 Din (6-00), krave, debele 4 do 6 Din (4-50 do 6-00), krave klobasarice 2-50 do 3-50, deloma do 4 Din (2-50 do 4) in teleta 7 do 8 Din (8 do 9). Prasci za rejo, 6 do 15 tednov stari, so se prodajali po 100 do 200 Din.

JAJCA. Na inozemskih tržiščih je razpoloženje zelo mirno. Zaradi nejasnega položaja so cene pri nas zelo različne in se plačuje 60 do 70 par za jajce.

SADJE. Kupčija s sadjem se že po malem pričinja. Trgovci s sadjem so pričeli na Murskem polju nakupovati prva rana jabolka, in sicer beličnik in prižasti astrahan. Jabolka plačujejo po kakovosti od 1-50 do 2 Din kilogram. Prava trgovina pa se bo razvila šele sredi avgusta.

Sejmi

26. julija: Teharje, Domžale, Leskovec, Višnja gora, Sv. Križ pri Ljutomeru, Cerknica pri

Soteščan:

Izgubljena sreča

Povest iz vaškega življenja.

Ko se je na postaji ločil od sina, ni vedel, kam naj se obrne. Ves je bil zmeden in obupan. Zopet ga bodo preganjali upniki, katere je prej odrihal s tem, da jim bo vrnil z dolarji. Zdaj mu tega ne bodo več verjeli. Ako jim poreče, da se bo to zgodilo po vojni, se mu bodo samo smejali. Sinovo življenje je na tehtnici, vsak dan lahko pride grozno poročilo. Tako bo izgubil najdražje, kar ima na svetu. Vojna pa mu ne bo le umorila sina, temveč tudi podrla domačijo. Zemljišče bodo razkosali — vse bo razpadlo. Morda mu še toliko ne bo ostalo, da bi si urezal v svojem grmu beraško palico.

Izmučen od skrbi, je prišel do Otrina in zavil v gostilno. Otrin je bil njegov najboljši upnik, ta je še najmanj sitnaril. «Boš že dal, kadar boš moglel», tako se je izrazil vselej, kadar ga je ponovno zapisal med svoje dolžnike.

Brezar je sedel in naročil vina. «Danes bom plačal», se je odrezal, videč, da krčmar pomišlja, ali bi mu postregel.

Natočil je pol kozarca ter si izplaknil usta. V pivnici ni bilo nikogar, ker je bil delavnik. Otrin je odšel po opravkih; z gosti se je ukvarjal le tedaj, kadar je bila večja družba. Brezar si je zaželel družine, sam se je dolgočasil. Svojih muk bi sicer ne razkrival, za to ni bil dovolj od-

kritosrčen. Vendar bi se v pogovoru raztresel in vsaj za nekaj časa pozabil svoje težave.

Zelja se mu je kmalu izpolnila. Po veži so se začeli koraki. Počasi so se odprla vrata — Rožanc iz Potoka je obstal na pragu. Delal se je, kot bi premišljal, ali bi odšel ali vstopil.

Tudi Brezar je bil neprijetno iznenaden. Z Rožancem že nista govorila dolga leta. Molče sta se srečavala, ako se nista prej drug drugemu izognila. Danes pa sta se našla tako nepričakovano. Sploh je bil Ivan opazil, da se mu Rožanc že dlje časa nekam približuje. Pa ni vedel, ali bi mu rad izprašal vest ali poravnal staro sovražstvo.

Ivan je gledal topo predse v kozarec, s prsti je nemirno dromljal po mizi. Sam ni vedel, ali bi molčal ali govoril. Čakal je, da se prej oglasi mož, ki se mu je tako nenadoma približal.

«Bom pa kar tukajle, ako dovoliš...» Rožanc je odmaknil stol in sedel k njegovi mizi.

«Prav», mu je Brezar nakratko odvrnil.

Nekaj časa sta sedela tiho ter se spogledovala. Rožanc ni mogel dolgo molčati. «Najbrž si pospremil sina», je začel prijazno.

«Do postaje.» Ivan je bil še vedno kratek in hladen, čeprav ni čutil v srcu pravega povoda. Tisto zaradi ženitve se ni pletlo med njim, marveč med očetom. Rožanc mu ni Tince nikdar osebno ponudil, oče je bil posredovalec.

«Oh, težka je ločitev, težka!» se je užalilo Rožancu. «Vem, kako je bilo lani, ko je odhajal Tone...»

Ivan je vzdihnil ter si obrisal solzo.

«Pijva!» Rožancu se je zasmilil. Tudi on je žaloval za sinom, a je laglje prenašal, ker je bil vnet za vojno. Sicer ga je pogrešal pri gospodarstvu, a vendar je bil ponosen na sinovo odlikovanje. Ko je bil na dopustu, se mu je svetila na prsih hrabrostna svetinja. Vse to pa Brezarja ni potolažilo; v vojni je gledal samo prelivanje krvi in razdejanje.

Trčila sta in izpila na zdravje — prvič po dolgih letih. «Eh, kaj bi se držala!» je omenil Rožanc, ko mu je vino nekoliko seglo v možgane. «Tako je menda moralo biti... Kar prijatelja bodiva. Tisto, kar je minilo, morava pozabiti...»

«Oče, prav za prav se nisva nikoli sovražila...»

«Eh, seveda se nisva, Ivan. Drugod se pripravajo in iščejo koncev, midva sva molčala.»

«Oh, vse bi še bilo, toda vojna, vojna...»

Brezar se je zopet domislil sina, ki je bil začetek in konec njegovega upanja v boljšo bodočnost.

«Zaupaj, prijatelj! Po vojni se bo marsikaj izpremenilo...»

«Kdo ve», je skomizgnil z rameni. Ni se hotel ukvarjati s praznimi nadami v boljše čase.

«Ivan!» Rožancu se je zresnilo lice. «Mlad si ter boš še marsikaj doživel...»

«Hm, v vojno bi moral, ako bi bil mlajši le eno leto...»

«Vidiš, mene pa teži že sedem križev...»

Logatec, Fram, Radovljica, Bitnje v Bohinju (v nekaterih krajih je sejem namestu v nedeljo naslednji delavnik).

27. julija: Kostanjevica, Telče, Šmartno pri Liji, Lukovk, Toplice pri Novem mestu.

28. julija: Dolnja Lendava.

31. julija: Konjice.

1. avgusta: Pišce, Ponikva pri Smarju.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valutah:
1 dolar za okrog 56 Din;
v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 793.08 do 795.48 Din;
100 italijanskih lir za 295.07 do 295.97 Din;

1 dolar za 56.29 do 56.46 Din;

100 francoskih frankov za 221.25 do 221.91 Din;

100 češkoslovaških kron za 167.01 do 167.51 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 375 do 378 Din, investicijsko posojilo pa po 84 Din.

Kratke vesti

= Naša nova trgovinska pogodba z Nemčijo je stopila v veljavo 20. t. m.

= Tečaj za kapunjenje petelinov. S pomočjo banske uprave priredita Perutninarska zadruga in selekcijski odsek Kmetijske družbe v Ljubljani več praktičnih tečajev za kapunjenje petelinčkov. Ti tečaji imajo namen, predvsem poučiti naše kmetijske ljudi kakor tudi druge rejce perutnine v tem važnem delu perutninarstva, ki je bilo pri nas svoječasno zelo razširjeno, a je danes, na škodo umnega perutninarstva, skoro neznano. Tečaj za kapunjenje se bodo vršili še v poletju, in sicer: 28. t. m. na bano-vinskem posestvu v Mali Loki, pričetek ob 10.; 29. t. m. na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu, pričetek ob 13.; 30. t. m. v Št. Vidu pri Stični pri načelniku kmetijske podružnice, ob 10.; 8. avgusta v Trziču, ob 13.; 9. avgusta v Kočevju pri načelniku kmetijske podružnice, ob 13.; 15. avgusta v Središču ob Dravi, pri načelniku odseka za perutninarstvo, ob 13.; 16. avgusta na Teharju pri načelniku kmetijske podružnice, ob 13.; 17. avgusta pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah pri načelniku kmetijske podružnice, ob 13.; 18. avgusta na Pragerskem na veleposestvu g. Glančnika, ob 13. uri; 1., 3. in 7. septembra za časa velesejmske prireditve

Majdica v družbi.

Za tako malo damo je velik dogodek, kadar sme povabiti na južino svoje male prijatelje. Tedaj navadno dobra mamica pokrije mizo „kakor za velike“. Kaj zato, če zgleđa prt po južini kakor zemljevidna karta. Nič lažjega kot oprati ga s Schichtovim Radionom, pa bo hitro zopet čist in bel.

**SCHICHTOV
RADION
PERE SAM
IN VARUJE PERILO
ZAJAMČENO BREZ KLORA**

v Ljubljani na prostorih velesejma, pričetek vedno ob 10. na perutninarski razstavi. Tečaj se bodo vršili brezplačno. Udeleženci se morajo prijaviti najkasneje osem dni pred tem ustno ali pismeno pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. Kdor želi, da se mu na tečajih kapuni nekaj živali, naj to navede pri prijavitvi k tečaju, da se mu more poslati natančno navodilo, kako je s petelinčki (12—16 tednov stari) ravnati pred kapunjenjem.

DOPISI

MOJSTRANA. Dovolite, da se tudi mi izpod Triglava enkrat oglasimo v priljubljeni «Domovini». V nedeljo 12. t. m. je priredilo tukajšnje gasilno društvo tombolo in veselico, ki sta kljub slabim delavskim razmeram prav dobro uspeli. — V torek 14. t. m. je po nesrečnem naključju padla na skednju 70letna Marija Lakotova, po domače Turkova mama, in je bila takoj mrtva. Tragično je, da so smrtni primeri v tej rodolini tako podobni. Eden izmed sinov je padel v vojni, drugi se je ubil na planinah in tretji, ki je bil uslužben kot lovec v tukajšnjih državnih gozdih, je postal lansko leto žrtev krogle. Oče pa je pred leti oslepel in je tudi kmalu zatem umrl. — Letoviščarjev je letos v Mojstrani prav lepo število,

kar ni čudno, saj imamo zdrav zrak in lep kraj. — Delavčevi ženi Sodjevi je znesla kokoš zelo čudna jajca. Eno je dolgo 14 centimetrov in v sredi prav ozko, dve sta pa skoro taki kakor golobji.

KRIŽE PRI TRZIČU. Ze dolgo ni bilo nikakega glasu od nas, pa vendar smo še za silo živi. Gospodarska kriza je tudi pri nas občutna, posebno v čevljarski stroki vladata precejšnja brezposelnost in nazadovanje v obratih. Je sicer pretežna večina čevljarjev v občini. — Stavbno gibanje je pri nas precejšnje. G. Franc Zaplotnik, posestnik in gostilničar, si je lepo preuredil svoje prostore. G. Zupan si gradi ob cesti Križe-Golnik novo veliko stavbo, ki bo tudi gostilna. Ob cesti Križe-Sebenje pa gradita dva čevljarja lični stanovanjski hiši. Gasilno društvo v Križah si gradi svoj lastni dom in se pripravlja na svojo veliko letno prireditev, ki bo 23. avgusta pri g. Zaplotniku tik postaje v Križah-Golniku. — Zabeležimo naj tudi izpremembe pri občinski upravi. Dobili smo novega župana g. Ahačiča iz Seničnega in še štiri nove občinske odbornike. — Sokolska misel se širi in zato bi bilo tudi v naši občini na mestu, da se ustanovi potrebno sokolsko društvo. V društvu bi se lepo vzgajala naša mladina, ki sedaj ne ve, kaj na počne. Za gostilne ni denarja in tudi ni priporočljivo iskati zabave v gostilnah. Kako vzgojnega pomena je Sokol za mladino, smo imeli priliko videti 5. t. m.

«Pa ste še trdni. Mene pogledite...»
«Zalost za sinom ti je menda škodovala...»
«Oh, ko bi poznali vse moje križe in težave, je vzdihnil globoko iz prsi. Na obrazu se mu je poznalo, da ni pretiraval.

«Nekaj sem slišal», je Rožanc potihoma omenil. «Dolgovi te tlačijo, dolgovi...»

«Upniki so kakor nadležni komarji», mu je potožil.

«Seveda, vsakdo se boji za svoje. No, pa se jim izgube še ni treba bati. Veš kaj, Ivan: poskusi preložiti z ene rame na drugo...»

Brezar ga je debelo pogledal. Ni ga razumel, kam mu je namignil. Rožanc mu je pojasnil: «Vrni jim, pa jim pokaži vrata...»

«Oče, vam je lahko govoriti», je smatral Rožancove besede za neokusno šalo. «Kje naj vzamem toliko denarja?»

«Drugod si ga izposodi. Ljudje imajo dovolj denarja in radi čakajo, ako boš plačeval obresti.»

«Nerad se ponižujem... Zdi se mi, kakor bi beračil...»

«Saj ne prosiš za darilo.» — Rožanc se je zamislil in rekl: «Ivan, koliko bi pa potreboval za silo?»

«Nekaj tisoč bi že moral imeti. S tem bi odpravil komaj najhujše nadlegovalce.»

«Ivan, Rožanc ga je prijel za ramo. «Kolikor hočeš, ti posodim, samo da boš imel mir pred nezaupljivci. Ali si zadovoljen?»

«Seveda bi mi ustregli.» Brezar ni mogel do-
umeti, zakaj mu je bogatin nenadoma tako do-

brotno naklonjen. Kakor da je pogodil njegove misli, mu je začel Rožanc pripovedovati: «Človek ne sme imeti samo grabelj, ampak tudi vile, zakaj dajati je slajše kakor jemati.»

Ponosno je potegnil iz žepa rejeno listnico in poklical Otrina. Brezarja so obšli neprijetni občutki, menil je, da bosta opravila sama brez krečmarja. Ugovarjati se seveda ni upal, zakaj revež skoro nima pravice, da bi se uprl bogatinu. Tolažila ga je zavest, da je Otrin možak, ki ne izdaja, kar mu kdo zaupa.

Zahvalil se je in spravil posojene tisočake. Nekaj mu je reklo, da jih ne bo mogel vrniti. Vendar se je oddahnil, saj se bo rešil nadležnih terjalecev. Rožanc pa je mož ter mu ne bo vedno za petami. Če bo mogel, mu bo že polagoma izplačal. Otrin ga je pohvalil, da je modro ukrenil.

Zopet sta nalila kozarca in izpila na trajno prijateljstvo. Ivanu se je zazdel Rožanc najboljši človek. Skoro mu je bilo žal, zakaj ni poslušal pokojnega očeta. Danes bi mu ne bilo treba jemati na posodo, marveč bi lahko posojal.

Domoy grede je izbiral, katerega upnika se bo najprej odkrižal. Ponujal ne bo nikomur; dobil pa bo tisti, ki se bo prvi oglašil. S preostankom pa bo poravnal zaostale obresti.

Takoj drugi dan so prispeli trije, ki so Brezarja vedno nadlegovali. Ivan jim je možato izplačal. Kar osupnili so, odkod ima nenadoma toliko denarja. Trdo so ga mislili prijeti, pa jim je poprej zavezal jezike.

Izvedeli pa so tudi drugi, ki dozdej niso toliko sitnari. Prihajali so drug za drugim in zahtevali nazaj, kar so mu posodili. «Ako si vrnil drugim, moraš tudi nam», so mu trobili na ušesa. «Dovolj smo te čakali in prizanašali. Zdej vemo, da nalašč odlašiš.»

Nekateri so se zadovoljili s poravnavo zastarelih obresti, drugi pa so zahtevali več in grozili s tožbo. Brezar je prosil in prigovarjal, a vse skupaj je le malo zaleglo. Ponovno se je moral zateči k Rožancu, ki mu je zopet dobrotno ustregel. Samo Urša mu je nekoč oponosila: «Nekdaj pa nisi maral našega denarja...»

Ivan se ni razburil. Samo da je dobil denar, z jezikom ga ne more ubiti. Tako si je mislil po svoje, Rožanc pa je snoval drugačne načrte. Ko je poplačal vse Brezarjeve upnike, tedaj si je zadovoljno pogladil sivo brado. Ne Brezar, ampak on je sedaj gospodar na njegovem domu.

Nekaj mesecev pred koncem vojne mu je povedal svoje mnenje. «Ivan, vrniti bo treba», ga je opomnil. Rožanc se je med tem časom močno izpremenil. Celo glas mu je bil drugačen. Vir njegove dobrotljivosti je usahnil. Ostala je samo še neizprosna pravičnost.

Brezar se je ustrašil. «Kako?» Saj vidite, da ni mogoče.» Vsa kri mu je šinila v glavo.

«Obresti rasejo in z njimi tudi posojilo. Vsak dan boš teže vrnil.»

«Rekli ste, da bodo po vojni nastopili boljši časi...»

na sokolskem zletu v Tržiču. Pri nas manjka dobrih vodilnih moči.

GORENJI LOGATEC. Zakon o likvidaciji agrarne reforme je tudi pri nas zbudil mnogo upanja in nad, upravičenih in neupravičenih. Ustanovila se je Zadruga agrarnih interesentov, ki ima nalogo, ščititi koristi malih kmetov in obrtnikov. — Vodovodna zadruga bo na Kalcih napravila rezervoar za okrog 100 m³ vsebine, kjer se bo zbirala voda, da bodo Kalce tudi v primeru suše preskrbljene z vodo. Bil je že skrajni čas za to prepotrebno napravo. Načrte za nabiralnik izdeluje banovinski inženjer Kotlušek. Delo se bo čimprej razpisalo.

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI. Minili ponedeljek smo položili k večnemu počitku komaj 22 let starega dijaka agronoma Vladka Kodriča, sina trgovca g. Josipa Kodriča. Vladko se je ponesrečil v Zagrebu. Veličasten pogreb, kakršnih na deželi nismo vajeni, je pričal, kako je ljudstvo žalovalo za prijaznim in dobrim mladeničem. Blag mu spomin, njegovim preostalim pa naše iskreno sožalje.

DOBROVA POD HUMOM. V nedeljo so praznovali tukajšnji gasilci prvi veliki praznik. Blagoslovili so novo motorno brizgalno in s tem pokazali, da tudi v gorskih vaseh stremijo fantje in mošje za napredkom. Prireditev je razmerno dobro uspela. Tovariška društva so pokazala, da čutijo z nami, ker so se v polnem številu udeležila slavnosti. Hvala jim! Enako se zahvaljujemo tudi gostilničarju g. Ivanu Strgaršku, na čigar vrtu se je vršila veselica. Lepa hvala sploh vsem posetnikom, ki naj nas ob podobnih prilikah še obiščejo in se navžijejo svežega gorskega zraka. Pa tudi sicer pridite na izlet k nam, saj dobite pri gostilničarju g. Strgaršku prav dobra okrepčila.

ZAVODNJE PRI ŠOŠTANJU. V nedeljo dne 26. t. m. bo pri nas velika slovesnost. Tega dne bo odkritje spomenika vojnim žrtvam, izdelanega po načrtu tukajšnjega rojaka, akademskega kiparja gosp. Napotnika. Po odkritju bo proslava 50letnice obstoja šole s primernim nagovorom in igro »Šolo v nebesih«. Po izvršeni proslavi bo na vrtu g. Ročnika prosta zabava s plesom in drugimi zabavnimi točkami. Sodelovala bosta godba »Zarja« in pevski zbor iz Šoštanja. Začetek ob 2. popoldne. Pridite k nam, da se navžijete svežega planinskega zraka!

SV. TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH. Tukajšnja sokolska četa se kljub raznim težko-

čam prav lepo razvija. Dosedaj je javno nastopila pri Sv. Rupertu, Sv. Antonu, Sv. Ani, Sv. Andražu, na okrožnem zletu pri Sv. Lenartu, na župnem zletu v Mariboru in doma. Zlasti nastop pri Sv. Trojici nam bo ostal v najlepšem spominu. Bil je to pravi sokolski praznik za Sv. Trojico in okolico. Raz vseh hiš so vihrale trobojnice došlim sokolskim gostom v pozdrav, edino samostan nas ni poznal. Toda kljub temu bo sokolska misel med našim narodom prodirala, saj ima Sokol vzvišeno nalogo, vzgajati telesno zdrave, moralno trdne in narodno zavodne državljane kraljevine Jugoslavije. — Pretekli teden smo dobili prepotrebni javni telefon, katerega se občinstvo že prav pridno poslužuje. Predzadnje nedeljo je veličastno plaval zrakov plov »Grof Zeppelin« nad Sv. Trojico. Gledalcev in občudovalcev orjaške zračne ladje ni manjkalo.

SV. BARBARA V HALOZAH. Te dni je umrla tu nagle smrti ga. Julijana Jurgčeva v Gradiščih, mati šestih otrok, sestra našega knjigoveza g. Antona Podhostnika. Pokojnica je bila velika dobrotnica ubogih, ki jo bodo zelo pogrešali. Ob njenem grobu je bilo marsikatero oko solzno, zlasti pa so plakali njeni otročiči. Dobra in blaga mamica, spavaj v božjem miru, tvojim svojcem pa naše iskreno sožalje! — Vinska trta krasno uspeva, tako da je pričakovati boljše trgatve kakor lani. Daj Bog! Imamo več vinotočev, v katerih se toči vino po štiri do šest dinarjev liter. Obetajo se nam tudi orehi, hruške in nekaj jabolok. — Bliža se naš praznik sv. Ane v zvezi s tako zvanim haloškim velesejmom na Borlu pri Dravi.

SV. DUH NA OSTREM VRHU. Na predvečer sv. Cirila in Metoda je naša podružnica CMD ob pokanju topičev in sviranju domače godbe zažgala pri cerkvi prav lep kres, nad katerim so švigale raznobarvne rakete. Pri kresu je pevski zbor, odsek CMD, pod vodstvom g. Križniča in njegove soproge zapel nekaj prav mičnih narodnih pesmi, da se je razlegalo daleč tja preko meje v Avstrijo. Vsa hvala šolskemu upravitelju g. Križniču in učiteljici gospe Križničevi, ki poleg svojega že itak preobilnega posla pomaga svojemu soprogu z občudovanja vredno požrtvalnostjo na polju prosvete.

IVANJKOVCI. Tukajšnja sokolska četa priredi v nedeljo 26. t. m. popoldne ob 4. v telovadnici veseloigro »Špansko muho« in po njej prosto zabavo z godbo. Vabljeni!

ROGAŠEVCI. Minilo je nekaj tednov od prvega javnega nastopa tukajšnjega Sokola in zopet nam je Sokol pokazal, da v kljub vročini ne počiva, ampak neumorno dela. V nedeljo 12. t. m. je društvo priredilo burko tridejanko »Izgubljeni in zopet najdeni mož«. Režiserju, ki je z večšo roko porazdelil posamezne vloge, kakor tudi igralcem in igralkam, ki so nadvse dobro podali vloge, vse priznanje! Posebna hvala pa naj velja onim dekletom in fantom, ki se kljub hudemu poljskemu delu niso ustrašili težav, ampak redno prihajali k vajah, ki so trajale večkrat do polnoči. Prosili bi še g. gostilničarja, v čigar prostorih se je vršila prireditev, naj v bodoče ob podobnih prilikah opozori goste, naj bodo nekoliko obzirnejši do poslušalcev in naj jih ne motijo pri predstavah.

DOMAČE NOVOSTI

* Kralj je daroval zastavo Zvezi vojnih dobrovoljcev. Na prošnjo Zveze vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije je Nj. Vel. kralj Aleksander podaril Zvezi vojnih dobrovoljcev zastavo in prevzel kumstvo tej zastavi. Zastava se bo razvila in posvetila ob priliki proslave petnajstletnice ustanovitve prve dobrovoljske divizije in njene glavne borbe v Dobrudži. Proslava, ki bo v Beogradu, bo imela značaj narodne jugoslovenske manifestacije in bo trajala dva dni.

* Spomenik kralju Petru I. v Ljubljani se bo svečano odkril v nedeljo 6. septembra. Priprave so že v teku. Vse organizacije se naprošajo, naj uvažujejo dan odkritja.

* Podpora po toči prizadetim najsiromašnejšim kmetovalcem. Te dni je ministrski svet na svoji seji sklenil, podeliti kmetom, ki jih je prizadela toča, podporo enega milijona dinarjev. Ta podpora se bo razdelila na podlagi seznamov, ki jih predlože banske uprave, in sicer samo onim osebam, ki so najsiromašnejše in to podpora neobhodno potrebujejo. Sezname za to podporo bodo v posameznih srezih napravile komisije, sestojede iz sreskega načelnika, sreskega kmetijskega referenta in referenta ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje.

* Kongres Narodne strokovne zveze bo v Trbovljah 16. avgusta. Kongresni dnevi pričenejo že 14. avgusta s sejo upravnega odbora Federacije jugoslovenskih narodnih strokovnih organizacij,

«Ne, ne. Tako dolgo pa res ne morem čakati.»

«Štefan jo bo po vojni kam odrinil...»

«Oho, ali pa veš, da se bo vrnil! Naš Tone že ni dolgo pisal. No, pa če pride — kar čez noč tudi ne bo mogel obogateti. Nikjer ga ne bodo čakali z denarjem.»

«Ako zahtevate, da vam vrnem, moram nekaj odprodati...» Brezarju je uhajalo na jok; malo je manjkalo, da se ni razjokal.

«Tega ti prav za prav ni treba storiti», mu je odvrnil tiho brez sočutja.

«Potem pa res ne vem, kaj hočete od mene.»

Rožanc ni mogel povedati naravnost, kaj namerava. Sram ga je bilo samega sebe; čutil je, kot bi mu nekaj zapiralo usta. Krenil je previdno po ovinku in rekel: «Posestvo je vredno komaj toliko, kolikor znašajo dolgovi...»

«Ni mogoče!» Ustrašil se je, kot bi ga udaril po glavi. Noge so mu drgetale.

«Prav gotovo. Če bi lahko izbiral, bi vzel rajši denar kot kmetijo. No, pri tebi bi morda napravil izjemo zaradi usluge. Pa ne iz pohlepnosti, marveč iz usmiljenja in sočutja.»

«Moj Bog, kaj mi je storiti!» Krčevito je sklenil roke, da so pokali členi. Oči so se mu omotljivo sukale.

«Bolje je, ako napraviva na tihem, kot pa da bi prišlo do javne dražbe. Manj bo govorjenja in sramote.»

«Seveda. Oh! — Kam pa naj greva z ženo? — Pa Štefan, kadar pride od vojakov?»

«Brez strehe ne boste, za to je preskrbljeno. Moja hišica na Razorju je prazna... Vrt in njivico vam dam v dosmrtni užitek.»

«Iz rodne hiše v — bajto!» Brezar je milo zajokal.

Bolestno vzdihovanje nesrečnega moža je Rožanca nekoliko ganilo. Vest mu je pričela očitati zvišajstvo. Začel si je umivati roke ko Pilat pred Kristusovo obsodbo. «Ivan, ne morem pomagati... Kdo pa je vedel, da se bo vojna tako zavlekla... Meni gre samo za to, da pridem do denarja... Bog obvaruj, da bi izgubil, kar sem prihranil... Štefan bo morda popravil, ako se bo po vojni bogato oženil...»

«Štefan!» Brezar je zaklical kakor v omedlelosti. «Ali boš našel izgubljeno srečo?»

«Prav lahko, ako bo le hotel. Fant je mlad ter ima veselje do dela. Jaz bom zahteval samo toliko, kolikor znaša posojilo. Dobička ne maram, za to ti jamčim s častno besedo.»

Brezar se je poslavljal od ljubega doma. Sree, ki je bilo s slednjim utripom navezano na rodno grudo, se mu je trgalo in krvavelo. Vse v njem se je branilo zapustiti pripravno domačijo. In vendar je bil primoran sprejeti Rožančevo ponudbo. Kakor pajek muho, tako ga je zapredel v svojo mrežo. Svojem denarju je hotel ohraniti trajno vrednost ter ga plodonosno naložiti. S tem namenom se mu je približal takrat v Otrinovi gostilni. Zakaj mu ni pljunil v obraz — hinavcu, ko mu je ponudil prvo posojilo! Ujel ga je kakor miško na košček slanine,

Zadaj na vzhodni strani Razorja je stala Rožančeva kočica. Vzel jo je Mrkaču, ki se je pri njem zadolžil. Nekaj časa mu je posojal; kadar pa se je nabrala večja vsota, tedaj ga je pogнал po svetu. Ne prošnje ne solze niso pomagale. Brezar je zdaj že druga žrtev požrešnosti ugrabljivega soseda. Ali bo kdaj iztaknil koga, ki mu bo stopil na prste?

Franca je ostala hladna, ko je čula Rožančevo nakano. «Saj tako ne delamo zase», je tolažila Ivana in sebe. «Vse, kar pridobimo, nam vzamejo drugi; nam ne preostane drugo ko trud in delo. V bajti bova živela v božjem miru. Stradala ne bova; kar bova prislužila, nama bo ostalo.»

«Kaj pa Štefan?» jo je opozoril na sina. «Služit pojde. Pa bolje bo živel ko na zadolženem posestvu. Saj se je vedno spravljal od doma.»

Ivan je vzdihnil: «Oh, vsaj toliko časa bi rad obdržal, da pride Štefan iz vojne!»

Temu pa se je Rožanc s silo uprl. V osmih dneh je hotel imeti denar ali kmetijo. Brezarju ni hotel nihče pomagati. Tako je bil prisiljen, da je podpisal pogodbo. Tedaj mu je Rožanc odprl bajto, kamor je spravil najpotrebnejše pohištvo. Orodje pa je moral pustiti na račun zaostalih obresti. Prav tako tudi prašiče in živino.

S tresočo roko mu je Brezar izročil ključke od rodne doma. Rožanc mu je pred nosom zaklenil vrata.

(Dalje prihodnjič.)

Tudi ob vročih dneh
negovani lasje!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

Za to je potreben Elida Sham-
poo. Čisti, da nobena reč ne
tako ... dela lase mehke kakor
svila in človeka čudovito osveži!

* Izvoz divjačine iz Jugoslavije. Po podatkih, ki jih je objavilo beograjsko Lovsko društvo, se je lani izvozilo iz naše države 5559 kg zajcev v vrednosti 193.108 Din, 4426 kg ostale manjše divjačine v vrednosti 107.236 Din, 30.144 kg jelenov in ostale velike divjačine v vrednosti 419.606 Din, 603.212 kg nepredelanih kož divjačine v vrednosti 12.352.018 Din, 506 kg boljše divjačine v vrednosti 524.070 Din, 62 kg krzna v vrednosti 50.052 Din. Skupno je torej znašal izvoz divjačine in kož lansko leto 15.961.963 Din ali 1·8 % celotnega izvoza.

* Velik obrtniški praznik so slavili v nedeljo v Celju. V prisotnosti in pod pokroviteljstvom bana g. dr. Draga Marušiča je bil blagoslovljen in otvorjen prvi obrtni dom v dravski banovini, nato pa se je vršilo okrožno obrtniško zborovanje. Po banketu je bil popoldne občni zbor Zveze obrtnih društev za dravsko banovino. Zbor je vodil predsednik g. Golčec. O delu zveze je poročal tajnik g. Zabkar, o premoženjskem stanju pa blagajnik g. Holobar. Sprejet je bil proračun zveze. Dajatve ostanejo neizpremenjene — 5 Din za vsakega člana.

* Gradba skupnega sokolskega in delavskega doma. Sokolsko društvo v Št. Pavlu pri Preboldu in Delavsko podporno društvo tkalnice v Preboldu sta se dogovorili, da postavita z združenimi močmi skupen dom, ki se bo imenoval Zadrugi dom. Razen prostorne sokolske telovadnice z gledališkim odrom bosta v domu tudi obednica tovarniškega delavstva in brezalkoholna gostilna. Stavbišče in prostor za letno telovadišče v izmeri 1750 kvadratnih metrov je društvo brezplačno poklonila ga. Olga dr. Tajnškova, neumorna dolgoletna delavka šentpavelske podružnice CMD.

* Konjska dirka na Krškem polju je zaradi nepričakovanih ovir preložena na nedeljo 2. avgusta, kar naj vzamejo zanimanci na znanje.

* Pogoji za sprejem v banovinsko kmetijsko šolo pri Sv. Juriju ob južni železnici. Novo šolsko leto 1931./1932. se začne v začetku oktobra in bo trajalo polnih 12 mesecev. Sprejme se 34 gojencev, in sicer v prvi vrsti le kmečki sinovi, ki so določeni, da ostanejo na kmetijah kot bodoči gospodarji. Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, 16 do 20 let stari, le izjemoma se sprejme nekaj starejših prosilcev, ako so posebno marljivi in disciplinirani. Prosilci morajo imeti vsaj štiri razrede osnovne šole, le iz krajev z manj razredi se sprejemajo tudi drugi. Uprava se pa ob vstopu s kratkim izpitom iz čitanja, pisanja in računstva prepriči, ali je prosilec zmožen slediti pouku. Ob vstopu v zavod preišče sprejete prosilce zavodov zdravnik; zato se zdravniško izpričevalo direktno ne zahteva. Vsi gojenci bodo stanovali v internatu. Mesečna oskrbnina bo znašala najbrže 150 Din. Sinovom gospodarsko šibkejših posestnikov se dovoli polovični ali celotni popust oskrbnine. Ker se bodo v svrhu štednje dovoljevala prosta mesta le v manjšem številu in je običajno dosti prošnikov, naj gospodarsko jačji prosijo že izpočetka za plačujoča mesta zaradi itak nizke oskrbnine, ker se bodo plačujoči vpoštevali v prvi vrsti. Celotno ali delno oproščeni gojenci morajo v primeru, da pozneje vstopijo v kako službo, povrniti zavodu stroške šolanja. Svojeručno spisane prošnje, opremljene s kolkoma za 5 Din in za 20 Din (priložen za rešitev), naj se vložijo pri upravi zavoda do konca avgusta. V prošnji naj se navede tudi velikost posestva staršev in se ji priložijo: krstni list, domovnica, zadnje šolsko izpričevalo, navrstveno izpričevalo in obveza staršev, da bodo krili stro-

ki se bo vršila v Ljubljani. V soboto 15. avgusta bo delegatski zbor ob 4. popoldne v Trbovljah. V nedeljo 15. avgusta bo zjutraj slovesen sprejem kongresistov na postaji, ob 10. pa bo kongres, na katerem bo imel podpredsednik NSZ, g. dr. Joža Bohinjec, poročilo o gospodarskem položaju. Kongresa se udeležijo poleg članov NSZ. iz vse Dravske banovine tudi zastopniki jugoslovenskih nacionalnih delavskih sindikatov iz Beograda, Zagreba, Sarajeva, Splita in drugih krajev. Na kongres pridejo tudi zastopniki Češkoslovaške delavske zveze iz Prage in zastopniki delavstva iz Westfalske. Letošnji kongres se bo vršil v znamenju manifestacije za slovensko internacionalo narodnega delavstva. Bratska društva opozarjamo na to prireditve in prosimo, naj to vpoštevaajo.

* Kmetijski praznik na Krškem polju, združen z veliko konjsko dirko, sprevedom skupin iz kmečkega življenja, razstavo konj in goveje živine, bo v nedeljo 2. avgusta. Za dirko, spreved narodnih noš, razstavo konj in goveje živine vlada v vsem krškem okraju že sedaj veliko zanimanje. Posebno kmetiska mladina se pripravljala in zbira stare narodne poše, da se bo ta dan postavila pred tisoči gledalcev, ki običajno pridejo od blizu in daleč vsako leto ob priliki te velike prireditve na Krško polje.

* Prodaja pšenice. Prejeli smo: Kakor je že bilo objavljeno, je sedaj država prevzela skrb, da se bodo cene našemu domačemu pridelku pšenice držale in da jih ne bo kvarila brezvestna spekulacija. Najmanjša cena za en kvintal pšenice povprečne kakovosti je sedaj določena na 160 Din. Določena cena se nanaša na pšenico, ki je suha in zdrava, dobro rešetana in ki ustreza povprečni dobri kakovosti letošnje žetve. Ako producent ne proda svoje pšenice po kmetijskih zadrukah, temveč trgovcu za skladišče, se smejo odbiti od objavljene cene samo stroški dovoza železniške ali vlačilske postaje in pa krajevni stroški, če jih ni producent že sam plačal. Navedena cena se bo v teku leta postopno zvišala, da bodo tako kriti stroški za hranjenje, obresti, primanjkljaj na teži zrnja in podobno. Sicer se pa sme pšenica svobodno prodajati, ne samo Izvoznikemu društvu in kmetijskim zadruham, ampak tudi vsakemu drugemu kupecu, kot n. pr. trgovcem, mlinarjem in drugim, toda ne izpod najmanjše cene, ki je določena po odredbi kraljevske vlade.

Ivan Albrecht:

Jeza usode

«Tudi čarovnice?» je tako neposredno in skoro otroško plaho zdrknilo Lotarju z jezika, da se je morala gosa Klara nasmehnuti, oče Fulgencij pa je vzlic temu ostal resen:

«Čarovništvo ni božja ustanova —»

«Ali kako je potlej s tem,» je razpletal Lotar «ko je rečeno, da nam niti las ne pade z glave brez božjega privoljenja?»

Pater Fulgencij je zdajci ves oživel:

«Tako je pisano, jasna gospoda, in še to: Nebo in zemlja bosta prešla, moje besede pa ne bodo prešle. Za naše zmote in zablode smo deležni kazni in blagor nam, če jo prestanemo na tem svetu. Nam v kazni in opomin privoli Bog v svoji neskončni modrosti mnogotero zlo in tudi samo čarodejstvo. Naša natura je slaba in nagnjena k zlu —»

Medtem ko sta obe grofici mirno poslušali duhovnikove besede, je grof Lotar zmajeval z glavo:

«Verjemite, častiti oče, da ne razumem čisto ničesar več. Samo to čutim, da nas neusmiljeno bleda usoda in gorje mu, kdor se ji zameri!»

«Usoda, gospod grof, je beseda, prazna beseda, ostanek poganstva, ki se ga moramo kristjani ogibati. Če bi ne poznal vaše modrosti in vernosti, bi bil zdajle že v strahu za blagor vaše duše —»

«Pomnite torej», je ta hip prekinil razgovor grof Herbert, ki je odprl vrata in še s praga naročal valptu: «Pazite nanj kakor na kačo, da se vam ne izmuzne in vas ne piči. Zanašam se na vas, a za točno izvršitev mojih povelj mi odgovarjate s svojim življenjem!»

Ko je zaprl vrata in spet prisedel k družbi, so bile vse oči eno samo nestrpno vprašanje.

«Oprostite, častiti oče, če sem vzlic temu, da ste mi nad vse mil in dobrodošel gost, z nemirom nekoliko kršil dolžno vljudnost,» se je grof Herbert nenavadno prijazno naklonil redovniku, «včasih je že tako, da človek ne more in niti ne sme odlašati.»

«Le ne dajte se motiti, visoka gospoda,» je bil pater Fulgencij brž vljudno obziren in se že hotel posloviti, toda grof mu je hitel tako iskreno prigovarjati!, naj še ostane, da končno res ni mogel odkloniti vabila.

«Mislim namreč,» je pojasnil grof Herbert, «da se mi je posrečilo priti do jedra mrkemu zlu, ki že desetletja teži na našem rodu in Jomu —»

In je jel praviti, kako je pred več leti prišla v grad zapeljiva čarovnica, preoblečena v moškega, ter uganjala raznotere zlokobnosti, dokler ni vzlic temu, da jo je končno blagopokojni grof Jurij prepoznal in zaprl, vendar brez sledu izginila. Njen vpliv da je grad čutil vsa ta leta, je pojasnjeval Herbert in pripisoval vse, kar je bilo kdaj narobe, hudobnemu vplivu skrivnostne čarovnice. Zdaj ima Herbert v pesteh nekaj njevnega rodu in ne jenja prej, dokler ne zaloti vse

zalege, nato jo izroči oblastvu. Trdno je uverjen, da bo vse to satanovo pomočništvo nazadnje končalo na grmadi, kar je edino primerno plačilo.

Pater Fulgencij je bil ves resen in v misli zaptopljen, Olga je skoraj jokala, Lotar in soproga pa sta se pomembno spogledovala.

«Cenc si se hotel iznebiti maščevalne ženske,» je pomislila grofica Klara, medtem ko je bila v besedi ljubezniva in sladka:

«Verjemi, dragi svak, da niti slutila nisem, kakšna nepravila te teži —»

«Mož nikoli ne govori rad o tem, kar ga boli,» je s samoljubnim ponosom odvrnil Herbert.

«Le čakaj, lisjak,» mu je v mislih užaljeno grozila Klara, a z besedo mu je ponujala pomoč:

«Zdi se mi, da takšna razburjenja prav nič ne godijo nežni ženski naturi in še posebe ne v dneh pričakovanja, zato bi te prosila, da izročiš soprogo nama z Lotarjem v varstvo, dokler —»

Grofica Olga je hvaležno pogledala vsakinjko in zatem s pogledom nemo zaprosila soproga, naj ugodi Klarini želji. Tudi pater Fulgencij je menil, da utegne imeti gosa grofica prav. Čopiniška hudobija se bržčas ne bo ustavila niti pred nebogljenostjo nerojenega bitja, s čimer bi prizadela ta grda zalega gospodu grofu tako hud udarec, kakršnega ne izbriše niti smrt na grmadi.

Herbert je pogledal Lotarja, ki je kakor izgubljen begal s pogledi od enega do drugega.

«Lelija,» so v trpki grozi neslišno ponavljala njegova usta in srce je trepetalo: «Lelija, Lelija, ali se res vprav zdaj dopolnjuje tvoj čas?»

ške; oni pa, ki prosijo za celotno ali polovično oprostitev oskrbovalnine, naj prilože tudi davčno ali občinsko potrdilo glede višine letnih davkov in gospodarskega stanja in obvezo, da ostane sin po šolanju doma. Zavod ima v prvi vrsti živinorejsko-poljedelski tip, zato je zlasti primeren za kmetijske sinove iz živinorejskih krajev banovine. Vse korporacije in zlasti učiteljstvo se naprošajo, naj opozore primerne fante na ta razpis, posebno v krajih, kjer je še malo absolventov. O sprejemu se obveste prosilec pismeno. Sprejeti morajo prinesiti s seboj: potrebno praznično in delovno obleko, vsaj 4 pare telesnega perila, vsaj 2 para čevljev, 4 pare nogavic, 1 par rjuh, eno zimsko odejo in ostale potrebščine, kakor brisače, krtače, nočne copate, krtačico za zobe in drugo. Pogoji za sprejem v novo ustanovljeno banovinsko gospodinjstvo šolo pri zavodu z desetmesečnim tečajem se bodo razglasili pozneje, ker se pouk v novi zgradbi najbrže pred novim letom ne bo mogel pričeti.

* **Zadnji dež**, ki ga je bila deležna skoro vsa dravska banovina, je prišel ponekod res že v zadnjem trenutku. Otavi seveda ne more več pomagati in ponekod je prepozno prišel tudi za koruzo.

* **Spored konjske dirke na Krškem polju v nedeljo 2. avgusta** bo naslednji: I. dirka: Za 3letne in 4letne konje. Daljava 1800 m. Vozovi na 4 kolesih 30 m popusta. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m doklade. II. dirka: Za konje od 5 let in starejše. Daljava 2700 m. Vozovi na 4 kolesih 30 m popusta. Konji, ki so dobili darila, za vsako darilo 40 m doklade. III. dirka: Enovprežna za ameriške dirkače. Daljava 2700 m. Doklade in popust določi razsodišče po rekordu in dirkanju. IV. dirka: Dvovprežna dirka. Daljava 2700 m. Doklade in popust kakor pod točko II. V. dirka: Jahalna dirka. Daljava 2700 m brez zaprek in brez izenačenja teže. Dirko bodo vodili gg.: župan iz Rakovnika Franc Zupančič, živinozdravnik iz Ljubljane dr. Josip Čeh, posestnik in trgovec iz Krškega Anton Gliha, načelnik kmetijskega oddelka v pokoju iz Ljubljane Ivo Sancin in posestnik iz Leskovca Franc Znidaršič. Prijave za dirko je poslati najkasneje do 1. avgusta na naslov: Anton Gliha, Krško. Prijavnina: 20 Din. Prijave naj vsebujejo: ime in bivališče posestnika konja, popis konja, ime, starost, spol in barvo. S prijavo se podvrže vsakdo vsakemu izreku vodstva dirke. Za morebitne nesreče na dirkalnem pro-

storu ne bo prevzelo vodstvo dirke nikake odgovornosti.

* **Gorenjci v narodnih nošah** iz okolice Lesc, Radovljice, Bleda in Gorij se udeležijo letos v velikem številu kmetijskega praznika na Krškem polju, ki bo v nedeljo 2. avgusta. Vse udeležence v narodnih nošah bo vodil župan iz Lesc, g. Ivan Ažman. Kdor se še ni priglasil, naj se priglasijo pravočasno.

* **Važen čebelarški tečaj**. Dne 14. t. m. je bil v Škofji Loki zaključen čebelarški tečaj za vzrejo plemenskih matic, ki ga je vodil strokovnjak na čebelarstem polju, g. Jože Okorn, referent kmetijskega oddelka banske uprave v Ljubljani. G. Okorn je oskrbel tečajnikom tudi praktične vaje, na podstavi katerih so se lahko naučili opravljanja najnujnejših poslov pri tej panogi čebelarstva. Posebno zanimiva je plemenska postaja, ki je postavljena v Pungartu pri Škofji Loki, kjer se vzgajajo matice, čiste kranjske sivke. Glavna svrha, ki jo zasleduje postaja, je gospodarska, ker je z odbiranjem in gojenjem prvovrstnih matic v najožji zvezi tudi obilnejši pridelek na polju. Ta gospodarska vrednost je mnogo večja kakor ves med in vosek, ki se pridelata. Zato se čebelarstvo pospešuje, upati pa je, da se bo odslej polagala na to prevažno panogo kmetijstva še večja skrb, da se razvoj našega čebelarstva, ki zavzema v dravski banovini razveseljivo stopnjo, še bolj pospeši.

* **Krajevna protituberkulozna liga pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah** razglašala, da bo poslovala od sedaj naprej za člane 10. in 20. vsak mesec v občinski pisarni, vsakokrat ob 14. (2.) uri.

* **Sokolska četa pri Sv. Jerneju pri Ločah** priredi v nedeljo 30. avgusta prvi javni nastop, združen z vrtno veselico. Vabljeni so sosedna društva, čete in sokolstvu naklonjeno občinstvo!

* **Trije požari pri Zagorju**. Dne 15. t. m. je zgorela Verbičeva kovačnica na hribu proti Tirni. Gasilci so z motoriko obvarovali hišo pred ognjem. Ogenj se je razširil tudi na gozd proti Tirni. Gasilci so tudi ta ogenj udušili. Popoldne, ko je zapihal močan veter, je nastal nov gozdni požar, podneten od ostale žerjavice. Ogenj se je naglo širil proti hribu in bila je velika nevarnost, da bo uničil vse nasade borovcev in hrastov proti vasi Tirni. Tudi ob tej nevarnosti so se gasilci naglo zbrali in stopili v akcijo. Malo pred 20. uro pa je pričelo biti plat zvona v cerkvi v Vinah. Tokrat je gorelo v Zavinah pri posest-

niku Borštarnju. Gasilci so se z brzgalno hitro odpeljali tja in rešili hišo in vsa gospodarska poslopja razen kozolca, ki je bil poln žita. Kozolec je pogorel do tal. Nesrečo je povzročil otrok, ki se je z vžigalicami igral pod kozolcem.

* **Zrtev strupene kače**. Pri posestniku Petriču v Platu nad Mežico je bil na obisku 13letni Ernest Plešnik iz Guštanja, ki so ga poslali v niže ležeči mlin, da je tja nesel neko vrečo. V neposredni bližini mlina pa je deček nenadno opazil kačo, ki je sličila modrasu, samo da je bila videti daljša. Deček je pred kačo zbežal in javil to Petričevim. 21letni domači sin Stefan je takoj poiskal puško in se podal z njo k mlinu z namenom, da kačo ustrelji. Kača pa se je medtem že splazila v mlin. Ko jo je Stefan opazil, je dvakrat zaporedoma ustrelil vanjo in jo navidezno ubil. Ko pa je hotel kačo odstraniti, se je ta bliskovito pognala vanj in mu zapustila na desni roki 2 cm dolgo ranico, iz katere je začela teči kri, močno pomešana s penastim izcedkom kače. Petrič je nato kačo ubil, na nevarnost zastrupljenja pa je pomislil šele, ko ga je na to opozoril mali Ernest, ki je opazoval ves dogodek. Ta mu je zavezal roko s trakom nad ugrizom. Znaki zastrupljenja so se res pojavili in so Petriča takoj odpeljali v Mežico k zdravniku, ki je odredil njegov prevoz v bolnico v Črno.

* **Požar v Zgornji Kokri**. Sredi gozda blizu Kranja je stala na samem z lesom krita stanovanjska hiša za delavce, ki so bili uslužbeni pri veleindustriji Francu Dolencu iz Škofje Loke. Ker že od januarja ni bil očiščen dimnik te hiše, ni čudno, če so se nedavno ponoči kmalu po polnoči vnele saje in je zajel ogenj vse poslopje. Zaradi izredno velike suše bi lahko nastal velik gozdni požar, ki so ga pa preprečili Dolencovi delavci, ki so se lotili gašenja z vso požrtvovalnostjo. Poslopja niso mogli rešiti. Najbolj je prizadet delavec Flander, ki ima ženo in dva otroka. Zgoreli sta mu vsa obleka in oprava.

* **Smrt sedmošolca v valovih**. Iz Ljutomerá poročajo: V soboto zvečer se je razširila vest, da je v Ščavnici pri Pristavi utonil neki fant. Sedmošolec mariborske gimnazije Franc Štampar iz Presike, sin tamkajšnjega župana Jakoba Štamparja, je na večer s svojim prijateljem, nekim dijakom iz Ormoža, odšel k Rižnarjevemu mlinu v Pristavo, da bi se v Ščavnici okopal. Dijaka sta plavala po globoki vodi nad zatvornico. Nenadno je Štampar, ki je bil precej dober plavač, poklical tovariša, naj mu pomaga. Štampar se je

Vzlic vsemu odporu izmučene svoje notranjosti se ni mogel obvladati, da ne bi bil pripomnil:

«Častiti oče utegne imeti prav, ljubi brat. Seveda se lahko zaneseš, da bom vesel, če ti smem kakorkoli biti v pomoč.»

Dasi nerad, se je Herbert vdal in dovolil, da odide Olga za nekaj časa v doljni grad. Svakinji sta začeli kramljati, Herbert se je zahvalil duhovniku, naročil pozdrave za patra gvardijana in obljubil, da se bo izdatno spomnil samostana, če mu vse uspe, kakor želi in prosi Boga, Lotar pa se je hotel kakor megla izmuzniti venkaj. V sobi ga je morilo in davilo, toda brat ga je prestregel:

«S tabo bi se potlej nujno rad posvetoval —»

«Z menoj?» se je resnično zavzel grof Lotar, ki pač ni bil nikoli vaje, da bi brat pri njem iskal nasvetov.

Herbert je samo prikimal in ukazal, naj grofici spremljata dva služabnika, ker je vedno treba previdnosti, čeprav se mu zdi vzduh prečiščen in brez nevarnosti.

«Za naju le nič ne skrbi», se je veselila grofica Klara in komaj prikrivala radost, ki je prekipevala v njej, ko je pomislila, kako ugodno ji vse okolnosti prihajajo na pomoč. Lepše in bolj temeljito bi niti sama ne mogla zasnovati načrta.

Čim sta brata ostala sama, je Herbert ostro pogledal Lotarja:

«Ker je vprašanje resno, Lotar, pričakujem, da bo odgovor odkrit! — Ali si kdaj kaj slišal o eiganki Margit?»

Lotaria je streslo in čelo se mu je oznojilo,

«O tej tajni je vedno govorila vsa okolica», je odvrnil Lotar, a Herbert kakor svinec:

«Potem sem uverjen, da veš dovolj in da ti moje razlage ni treba. Vsekakor pa računam s tvojo močatostjo in mislim, da se na edinega brata ne zanašam zaman.»

Lotar molče gleda in Herbert čuti v tem molčecem molku zagotovilo.

«Veseli me, da se nisem varal v tebi», zadovoljno prikima, nato pa še bolj prodirno kakor poprej:

«Še tole: Kaj in koliko ve tvoja soproga?»

Lotar je kakor zid.

«Iz mojih ust menda ničesar,» se počasi trga iz njega, «sicer ti pa ne morem pojasniti, kaj so ji morda utegnili povedati drugi —»

Herbert naguba čelo.

«Imaš prav», pravi nekam zamišljeno in čelo se mu za trenutek naguba. «Pričakujem pa, da velja tudi glede tvojega zakona beseda o dveh dušah v enem telesu.»

Brat občuti Herbertovo besedo kakor udarec in se mora boriti sam s seboj, da potrdi:

«Kakor upam, ni povoda za dvom o edinstvu.»

Herbert prikrije nasmeh in čuti:

«Zdajle se pričinja boj, ki ga moram zmagovito dobojevati, pa naj velja karkoli!»

Tudi Lotar ve:

«Kocka je padla in nobena sila več ne prepreči odločitve.»

Vzlic temu oba molčita in si kakor dva kipa stojita nasproti, Herbert orjak, posebljena sila

in brezobzirnost, Lotar dobrota, duh, ki nima moči, da bi bil nasilen niti ne tam, kjer mu gre za lastno bitje.

Prvi se kakor jastreb obvlada Herbert. Nenadoma krepko seže bratu v roko, češ:

«Veseli me, da se nisem motil, ko sem se zanašal nate. In zdajle mi je celo žal, da sem ti storil krivico.»

Lotar ni spoznal spretno nastavljenega pasti in se je brez hlimbe zavzel:

«O kakšni krivici govoriš? Ne spominjam se —»

«Vem, da si dober,» ga prekine starejši, «zato tudi ni treba, da bi se prikrival in potvarjal. Krivico sem ti storil, ko sem vzel Olgo za ženo —»

Lotarja zadene udarec tako iznenada, da se skoraj opoteče. Kar je že tako dolgo počivalo pod rušo spominov, bruhne zdaj naenkrat z nepojmljivo silo na dan. Rana, ki že skoraj ni bila več rana, ampak zgolj brazgotinast obronek brez posebnih bolečin, se zdajci zevajoče odpre in Lotar z vsem svojim bitjem občuti silno, brezimno bolečino: Da je nepovratno izgubljeno zanj, kar bi lahko bilo pesem njegovega življenja, in da to izgubo občuti samo tisti, ki jo je povzročil, njegov lastni brat. Z obema rokama si zakrije obraz in se sesede kakor kup zrahljane prsti. Samemu se zdi, kakor da razpada in da se drobi, pa si zaželi, da bi se tako brez sledu razkrojil v prah, ki bi ga raznesel veter, kakor raznese kup pepela.

«Dalje prihodnjič.»

je potapljal. Tovariš je splaval do njega in ga dvakrat dvignil na površje, vendar ga ni mogel rešiti, ker je bil sam preslab. Zato je splaval na suho in začel klicati na pomoč. Prihitali so sosedr, predvsem mlinar sam, in potegnili Štamparja iz vode, vendar je bila vsaka pomoč zaman, ker je bil nesrečnik ležal že kake pol ure v vodi. Sodijo, da je Štamparja prijel srčni krč, saj je imel nekoliko slabo srce. Vsa okolica sočustvuje s hudo prizadeto rodbino.

* **Požar v Črnomlju.** Te dni ponoči je začelo goreti pri posestniku Wolfu v Črnomlju. Ogenj je nastal, ker je bila v pepelu tleča žerjavica, ki je zapalila leseno steno. Domači so ogenj pravčasno opazili in ga s pomočjo sosedov kmalu pogasili.

* **Nevaren padeč v kamnolomu.** Na banovinski cesti iz Šmartnega ob Paki proti Mozirju se vrše popravljiva dela. V kamnolomu, kjer se dobiva kamenje za to cesto, je bil zaposlen tudi delavec Martin Prisljan iz Pariželj. Predzadnje sredo je Prisljan ves dan kopal kamenje in vrtil luknje za razstreljevanje. Nenadno pa se je utrgal plaz in Prisljan je zdrčal z njim vred kakih 30 metrov globoko navzdol. Popolnoma nezavestnega so naložili na voz in ga odpeljali k okrožnemu zdravniku dr. Lesnikarju v Mozirje, ki mu je nudil prvo pomoč in mu obvezal vse rane, ki jih imel nešteto na glavi, po prsih in po rokah. Poškodovanca so prepeljali potim v celjsko bolnico.

* **Gozdni požar v Dobraveah.** Te dni je pričelo goreti zjutraj v gozdu v Dobraveah pri Hočah. Na kraj požara so prihitali gasilci od Sv. Miklavža, Brezja in s Pobrežja, ki so s pomočjo kaznencev iz oddelka kaznilnice pri Sv. Miklavžu po večurnem napornem delu ogenj omejili in naposled tudi udušili.

* **Požar pri Prevaljah.** Dne 14. t. m. so opazili ljudje v Farni vasi pri Prevaljah na strehi stanovanjske hiše g. Matije Panšerja, po domače Čuka, male plamene, ki pa so se v teku četrte ure tako razširili, da so upepelili vso hišo do zidov. Na kraj nesreče so poleg domačih gasilcev prihitali kmalu tudi guštanski gasilci, ki so uspešno gasili ogenj z motorno brizgalno.

* **Utopljenec v Dravi.** Na levem bregu Drave poleg občine Cvetkovcev so našli ljudje truplo moškega utopljenca. Utopljenec je moral ležati v vodi najbrže že dalje časa, ker je bilo truplo že v razpadajočem stanju. Utopljenec je bil oblečen v modre hlače, belo srajco in bele spodnje hlače ter obut v rjave nizke čevlje. Star je bil okrog 40 let.

* **Podtaknjen požar v Trnovljah.** V nedeljo zvečer je nastal v kozolcu posestnika Antona Mahna v Trnovljah pri Celju požar, ki je kljub silnemu naporu in takojšnji pomoči gasilcev uničil kozolec z vsemi pridelki vred do tal. Na lice mesta so prihitali gasilci iz Gabrja, Trnovelj in Celja, vendar njihova akcija zaradi občutnega pomanjkanja vode ni mogla imeti pravega uspeha. Ogenj je bil očitno podtaknjen.

* **Dinamična patrona mu je odtrgala roko.** V kamnolomu Hudem kotu pri Ribnici na Pohorju se je pripetila huda nesreča. 26letni Lovrenc Segula je med delom tako nesrečno rokoval z dinamično patrono, da se je ta predčasno razletela in mu odtrgala levo roko. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico.

* **Nesrečen padeč.** 16letni preužitkarjev sin Ivan Randl od Sv. Lovrenca pri Št. Pavlu v Savinjski dolini je padel z neke jelše in si občutno poškodoval prsni koš. Randl se zdravi v celjski bolnici.

* **Smrtna žrtev nevarnega podžiganja s špiritom.** Te dni je hotela 25letna Erna Carova, stanujoča v Novi vasi pri Mariboru, naglo narediti ogenj v svojem štedilniku. Drva pa se niso hotela vneti, zato je posegla Carjeva po starem nevarnem sredstvu naših gospodinj, po podžiganju s špiritom. Komaj pa je kanilo nekaj kapljic špirita na ogenj, je švignil iz štedilnika plamen in zajel steklenico, ki je v tistem hipu že tudi eksplodirala in se razlila po nesrečnici. Na njene

obupne klice je prihital na pomoč železničar Jakob Ukmar, ki je zadušil plamene goreče obleke. Pri tem se je tudi sam opekel po desni roki. Strašno opečeno Erno Carovo so prepeljali v bolnico, kjer je umrla.

* **Požar ob avstrijski meji.** Med nevihto je te dni udarila strela v Nasovi pri Apačah v gospodarsko poslopje posestnika Ivana Pfeiferja. Razen gospodarskega poslopja je zgorelo tudi hišno ostrešje. Ostala poslopja so obvarovali gasilci.

* **Lažni finančar, ki jo je skupil.** Predzadnji četrtek popoldne je prišel na Lavo pri Celju neki človek, ki se je izdajal za finančnega stražnika in pregledoval gostilno. Poleg tega pa je pridno naročal pijačo in jo ostal dolžan. V neki gostilni je celo ozmerjal lastnika, da ima staro pivo in mu pretil z kaznijo. Naposled je prišel v Janičevo gostilno, kjer je zahteval ključke od kleti. Gostilničar pa mu jih ni dal in zahteval, naj se legitimira. Ko so se pristopili nekateri gostje, je sleparju upadel pogum. Začel se je nerodno izgovarjati in je hotel zbežati. Možje pa so ga zagrabili, zaprli v sobo in poklicali orožnike, ki so lažnega finančarja aretirali in oddali v zapor okrožnega sodišča v Celju.

* **Pobeg kaznjencev.** Iz zaporov okrožnega sodišča v Celju je te dni pobegnil 35letni Ivan Benkovič. Možak je kaj prebrisan slepar in je moral v zapor zaradi velikih sleparstev, ki jih je zagrešil v Sloveniji in Hrvatski. Nastopal je kot potnik neke hrvatske tvrdke. Ker bo tudi sedaj bržkone poskušal nastopati kot tak, opozarjamo nanj.

* **Beg iz kaznilnice.** Iz Stare Gradiške poročajo, da je pobegnil iz tamošnje kaznilnice Josip Kolenc, ki je bil obsojen na triletno prisilno delo. Kolenc je doma v Spodnji Hudinji v Savinjski dolini. Na njega je razpisana nagrada 100 Din.

* **Velik vlom pri Mozirju.** Nedavno sta dva postopača vlomila v hišo posestnika Jakoba Vrahiča na Brezju pri Mozirju in mu odnesla 13.000 dinarjev gotovine, več kilogramov suhega mesa in pet klobas. Vlomilca, znana po imenu in opisu, sedaj orožniki zasledujejo.

* **Vlom v trgovino.** Na Janževem vrhu pri Gornji Radgoni je posestnik Schlosser nad 20 let vodil v svoji hiši trgovino in mu je šlo vse po sreči. Pred leti pa je dal trgovino v najem. Od prvega tega meseca vodi trgovino gospa Marija Žinkovičeva, ki stanuje precej daleč od trgovine. Ko je te dni zjutraj posestnik Schlosser stopil iz hiše, je takoj opazil, da so vrata trgovine odorta. Sumljivo je bilo to, da je pred trgovino ležalo nekaj praznih škatel in nekaj spodnjega perila. Takoj je bilo jasno, da so bili na delu zločinci. Ko je prišla trgovka, je ugotovila, da je njen lokal skoro docela izpraznjen in da so zločinci odnesli razen najboljšega manufakturnega blaga tudi večjo količino ruma, kave, klobas in drugih živil. Ključavnice odprtih vrat so bile popolnoma nepoškodovane in so morali imeti tatovi dobro ponarejene ključke. Preiskavo vodijo orožniki postaje v Slatini-Radencih. Občinstvo se sviri pred nakupom ukradenega blaga.

* **Zasledovana tatica.** Varnostna oblastva zasledujejo 27letno Jožefo Voglarjevo, bivšo služkinjo, ki je zagrešila v Mariboru in okolici več tatvin. Voglarjeva, ki se izdaja tudi za Katarino Florjančičevo in celo poseduje knjižico na to ime, se klati po deželi, vendar se zna spretno skrivati orožnikom.

* **Napaden v spanju.** Na obisk k svojim sorodnikom v Tomaževo vas se je nedavno podal dninar Jože Zalokar, doma iz Ločne. Fantu se od utrujenosti ni ljubilo, vrniti se domov, zato je sklenil prebiti noč pri sorodnikih. Odšel je na kozolec spat v seno. Nenadno pa so ga zbudili iz spanja trdi koraki tujega moškega, ki je lazil po kozolcu. Zalokar, videč sumljivo tujčevo vedenje, je z ležišča vstal in vprašal tujca, kaj išče. Mož, katerega ni bilo mogoče spoznati zaradi teme, je ob teh besedah dvignil svojo debelo gorjačo in zamahnil z njo proti Zalokarju, ki je prvi

udarec prestregel z roko, drugega, ki je hitro sledil prvemu, pa ni mogel odbiti. Tujec ga je zadel po levi roki s tako silo, da mu je zdrobil palec.

* **Neznana tuja zločincea.** 50letni kmet Pavel Vezenšek iz Pretreža pri Slovenski Bistrici se je mudil po opravkih pri svojih sosedih. V neki zidnici je popil nekoliko vina, ki ga je na potu prcti domu tako ogrelo, da je legel v senco in zadremal. V spanju pa je naenkrat začutil na prsih neko težo in se prebudil. Zapazil je pri sebi dva lepo oblečena moža, izmed katerih ga je eden tiščal k tlom, drugi pa mu je z ostrim nožem rezal spolovilo. V silnem strahu se je napadeni Vezenšek pričel z vsemi silami otepati neznancev, ki sta nato pobegnila v gozd. Hudo poškodovanemu kmetu je nudil prvo pomoč zdravnik g. dr. Jagodič, neznana storilca pa, ki sta govorila neki neznan jezik, zasleduje orožništvo.

* **Velik vlom v Teznu.** V noči od 14. na 15. t. m. so vdrli neznani tatovi v trgovino posestnika, gostilničarja in trgoveca Jerneja Ojka na Teznu in pobrali iz blagajne razne zlate predmete, kakor zapestno žensko uro, prstan z briljantom, ženski prstan, žensko zapestnico, uhane in srebrno žensko torbico. Poleg tega so odnesli še 6000 cigaret «Vardar», 2 kg čokolade, 20 škatel sardin in okoli 1000 Din kovanega drobiža. Skupna škoda utegne znašati 10.000 Din. Storilce zasledujejo orožniki.

* **Tatvina perila na Brezjah.** Pred nekaj dnevi se je splazil neznan tat skozi odprto okno gostilne Antona Gabrijelčiča na Brezjah na Gorenjskem in ukradel več namiznih prtov. V isti noči je tat obiskal še več drugih hiš. Iz Pogacnikove gostilne je odnesel šest posteljnih rjuh, pri neki drugi hiši pa si je prilastil nekaj ženskega in moškega perila. Tatvin je osumljen neznan moški, star okoli 55 let, neobrit in oblečen v modro obleko. S seboj je imel nahrbtnik. Ni pa izključeno, da so te tatvine izvršili cigani, ki so se nekaj časa potikali okrog Brezij.

* **Vlom na Orljem.** V gostilno posestnika in gostilničarja Antona Nebca na Orljem je bil izvršen te dni izredno drzen vlom. Vlomilec je pretaknil vse prostore in izvohal, kje se nahaja gotovina. Prilastil si je 10.000 Din in nato izginil. Tatvine je osumljen okrog 30 do 40 let star neznan moški srednjemočne postave in zagorelega obraza, ki se je večkrat potepal po vasi. Vlomilca pridno zasledujejo.

* **Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormalno razkranjanje in gniloba v črevesu, pomnožena vsebina kisline v želodnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih, čermosti turi, marsi kateri katari motne služnice preidejo, če se uporablja naravna «Franc Jožefova» grenčica.** Številni zdravniki in profesorji uporabljajo «Franc Jožefovo» grenčico že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov z največjim uspehom. «Franc Jožefova» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pujška so lovili

«Bo! Nič več ga ne bomo redili ščetinca!», tako je nekega zimskega dne rekli oče Korenjak svoji ženi Katri, s katero sta že približno pol stoletja živela drug za drugega v najlepši slogi. Stala sta pred odprtim svinjakom in z zadovoljstvom ogledovala tolstega pujsa, ki je pravkar z rilcem rinil po koritu in iskal kak slastnejši prigrizek.

«Izbirčen je postal, nesnažec!» je potožila mati Katra. «Samo mleko bi pil!»

«Le naj bo izbirčen», se je namuznil oče Korenjak. «Tolst je dovolj. Nič več ga ne boš pitala, mati. Klavec naj pride, sicer bo kmalu tako rejen, da ga še iz hleva ne bomo mogli izvleči. Še nocoj stopim do klavca, kar jutri naj pride.»

«Katerega boš naprosil, oče? Fotuznika ali Kozlina?»

«E, Kozlin bo prišel, kakor navadno», je odločil gospodar. «Dobričina je že od nekdaj v naši hiši opravljal delo klavca, zato bi ne bilo lepo, ako bi si letos izbral drugega. S Kozlinom sem bil še vedno zadovoljen. Nihče ni tako uren in spreten pri tem poslu. Pa okusne klobase naredi.»

«Da, da, oče! A pomisli, da je Kozlin star in slaboten. Ali bo mogel obdržati ščetinca, ki je velik in močan?»

Oče Korenjak se je zasmejal. Potrepljal je svojo malo ženico po rami in rekel: «Nič se ne boj, mati. Vse se bo izvršilo gladko. Kozlin še ni tako slab. Še zmerom je fant za dva druga. No, saj bomo tudi pomočniki zraven. Jaz, France in hlapec bi bili še medveda obdržali. Povabil bom pa tudi soseda Rogača, naj pride držat. Štirje taki korenjaki bomo vendar obdržali praseta!»

«Da bi se Kozlin vsaj ne napil kakor lani. Pijan bi še muhe ne mogel ubiti, kaj šele prašiča», je zaskrbelo Katro. Zaprla je svinjak in odšla v hišo.

Kakor je oče Korenjak sklenil, tako je storil. Proti večeru je oblekel kožuh, vzela palico v roko in se počasnih korakov napotil do sosedu Kozlina, s katerim sta si že od nekdaj bila dobra prijatelja. Moža sta se kmalu zapletla v pogovor. Med takimi in takimi pogovori se je postopno znočilo. Zdaj šele je oče Korenjak povedal namen svojega obiska in povabil Kozlina, naj se drugega dne oglasi pri njih, da bo tolstemu ščetincu prerezal nit življenja. Kozlin je obljubil, da bo prišel gotovo, nato se je Korenjak poslovil in jo mahnil nazaj proti domu. Med potjo se je oglašil še pri sosedu Rogaču in ga prosil, naj pride pomagat pri takem in takem opravilu. Mož je z veseljem obljubil svojo pomoč.

Pri Korenjakovih so se vršile pozno v noč velike priprave za praznik naslednjega dne. Mati Katra je pomivala posodo in napravljala različne dišave.

Komaj se je drugega dne začelo daniti, je že prikrevsal stric Kozlin. V roki je nosil veliko košaro, v kateri se je nahajalo potrebno morilno orožje, ki ga mora imeti vsak klavec.

«Hoj! Ste že pripravljene?» je zaklical možek, ko je pritopotal v hišo. Niso ga še pričakovali.

«Kaj, ali si že tu?» se je začudila mati Katra. «Mi smo prav vstali!»

«Le hitro se pripravite! Moja navada ni, dolgo čakati!»

«Malo boš moral potrpeti! Hlapec še ni dovršil vseh opravil v hlevu in tudi sosed Rogač še ni prišel.»

«Saj lahko opravimo brez njega!» se je odrezal stric Kozlin. «Vajeni smo. Dolgo ne bom čakal!»

Sedel je na klop poleg peči. Oče Korenjak mu je prinesel steklenico slivovke in Kozlin je napravil več izdatnih požirkov. Naenkrat je postal zelo zgovoren, toda jezik se mu je čudno zatikal. Tudi sedeti mu ni več dalo, vstal je in začel stopicati sem in tja po sobi. Korenjak ga je opazoval z naraščajočim nemirom, kajti noge strica Kozlina so se od hipa do hipa bolj sumljivo šibile in zapletale. A možiček je vedno pogosteje segal po steklenici in si jo nastavljal na malega telesa široka usta.

Medtem se je počasi zdanilo. Prišel je hlapec iz hleva, prišel domači sin France, le sosed Rogača ni hotelo biti od nobene strani.

«Kaj bomo čakali, salament! Le na delo, fantje!» je sitnaril stric Kozlin, ki se je nahajal že v precej omamljenem stanju.

Pograbil je svojo košaro in odštorkljal ven. Odprl je vrata svinjaka in zaklical: «Ho, le vkup, fantje, sicer opravim sam!»

Iz hiše so pritekli oče Korenjak, za njim pa sin in hlapec.

«Ušel ti bo, primojruš!» se je togotil gospodar,

«Hoho! Meni pa že ne bo ušel!» se je režal Kozlin. «Z eno roko vam izvlečem tega praseta iz svinjaka!»

«Nikar ne!» je rekel Korenjak malce razžaljen.

Stric Kozlin si je pljunil v roke, pograbil ščetinca za uhlje in si prizadeval izvleči ga iz hleva. A trudil se je zaman. Njegove roke niso prasca niti premaknile z mesta. Korenjakovi so se muzali, nato sta tudi France in hlapec, popadla na smrt obsojenega debeluha vsak za eno nogo. Po daljšem trudu so tolstega velikana z združenimi močmi vendar srečno privlekli iz svinjaka. A pujssek se nikakor ni hotel mirno vdati v usodo. Brcal je z vsemi štirimi, da so ga možje le z veliko težavo obdržali v rokah. Stric Kozlin ga nikakor ni mogel zadržati. Možičku je vse zlobno nagajalo, najbolj pa noge, ki so ga zanašale sem in tja.

«Ali boš ali ne boš!» se je jezila mati Katra, ki je s škafofom za kri tekala okoli moža.

«Naredi, kar misliš, strela!» je rentočil gospodar. «Komaj ga še držimo. Ušel bo. Hitro, hitro suni!»

«Hudik, hudik! O ti prekleto prasel!» se je togotil stric Kozlin. «Trdno ga držite! Zdaj! Hop!»

Sunil je, a namesto v prsa je zasadil nož v prašičevo stegno. Ščetinar je zakrutil in tako silno poskočil, da ga vsi okoli stoječi niso mogli obdržati. V hipu je bil debeluh svoboden. Zaletel se je naravnost proti klavcu, ki je odletel kakor žoga in se sesedel na kupu gnoja.

«Joj, joj! Držite ga! Držite ga!» je kričal oče Korenjak in robantil, da se je vse bliskalo.

France in hlapec sta skočila za begunom, da bi ga zavrnila nazaj na dvorišče, a je bilo že prepozno. Čuteč se prostega, je pujssek veselo poskočil, pomagal z repkom in jo urnih krač ubral okrog ogla.

«Le za njim! Le za njim!» — se je drl stric Kozlin, sedeč še vedno na kupu gnoja, in s kislim obrazom gledal za pujskom, ki jo je moško brisal po vaški ulici.

Vsi Korenjakovi, moški in ženske, so jo na vso sapo vdrli za prasatom, ki jo je z zadovoljnim kruljenjem ubiralo skozi vas. Tu in tam je malce postalo, a nato zopet teklo dalje. Vaščanje so drli skupaj od vseh strani in se pridruževali lovcom, katerih število je naraščalo bolj in bolj. Z glasnim vikom in krikom so drli za prascom, ki je bil vedno toliko pred njimi, da ga niso mogli zgrabiti. Stric Kozlin je z drobnimi koraki drobencal zadaj za drugimi lovci, dvigal mesarski nož in kričal:

«Zgrabite, primite ga, prase nesnažno! Le v moje roke z njim!»

Vse, kar je v vasi nosilo hlače, je prisostvovalo lovu na Korenjakovega prašiča, a hudomušni pujs se jim je znal vsakokrat spretno izmuzniti. Zavil je na polje in jo mahal proti bližnjemu logu. Šele v gozdu se je preganjalcem posrečilo dohiti beguna. Sosed Rogač ga je prvi dosegel s svojimi kakor žrd dolgimi rokami, za njim so ga popadli še drugi. Stalo pa jih je nemalo truda, preden so ukrotili hudokrvnega ščetinca, ki je tega ali onega sosedu grdo ugriznil ali celo na tla podrl. Privezali so mu vrv na nogo in ga vlekli nazaj proti vasi. Edvard.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

OBLETNICA OTVORITVE GALERIJ KRALJEVIČA ANDREJA V POKLUŠKI LUKNJI.

Gorje pri Bledu, julija.

Pred letom osorej so bile otvorene v Pokluški luknji galerije Nj. Vis. kraljeviča Andreja. Od blizu in daleč so prihiteli pogledat prijatelji prirodnih krasot Pokluško luknjo, Vrtce, Preras in galerije.

S temi galerijami je odprta najbližja pot preko Pokluke na prekrasni Mrzli Studenec pod Triglavom. Pot ni huda, saj drži po lepem go-

zdu skozi Pokluko (tako imenovani Graben) in se končuje na glavni cesti pred Mrzlim Studencem. Pot je markirana z Bleda (moleč trikot z belo piko) in Podhoma skozi Pokluško luknjo, dalje skozi štiri prekrasne Vrtce. V tretjem Vrtcu se nahajajo galerije, na koncu njih pa je prehod skozi skalnato duplino (Preras). Vrtci so obdani okrog in okrog z navpičnimi skalami, naravnimi oboki in mostovi.

Pokluška luknja se posebno odlikuje po znani prižnici, kjer je baje Primož Trubar razlagal gorjanskim kmetom luteransko vero.

Dne 2. avgusta bo podružnica S.P.D. praznovala obletnico otvoritve galerij. Ob tej priliki bo priredila v Pokluški luknji, v tem romantičnem zavetišču naših pradedov, veliko planinsko veselico, na katero so vabljene vsi prijatelji prirode, da si ogledajo lepote Pokluške luknje in nje okolice.

RAZVITJE PRAPORA SOKOLA V GORENJI VASI-POLJANAH IN DRUGE NOVICE.

Gorenja vas, v juliju.

Kakor je «Domovina» že poročala, bo v nedeljo 26. t. m. pri nas velika slavnost. Tega dne ob 11. uri razvije naš Sokol svoj društveni prapor z raznimi prireditvami. Obeta se prijeten dan, zato pridite k nam v obilnem številu! Cene avtomobilske vožnje bodo ta dan znižane; zveza bo od jutranjih in opoldanskih vlakov gor in k večernim vlakom nazaj. Po hudem delu v tej vročini sta tudi kmet in delavec potrebna razvedrila, da pozabita za trenutek svoje križe in težave. Tak trenutek za razvedrilo se nam obeta prihodnja nedelja.

Tudi tu v dolini smo občutili v zadnjem času precejšnjo vročino. Suša je zlasti otavi že zelo škodovala. Sicer smo v ponedeljek popoldne dobili nekaj blagodejnega dežja, a bilo ga je še premalo, da bi se zemlja napojila. Zelo živahno je letos ob naši Sori, kjer si iščejo hladila poleg domačinov mnogoštevilni letoviščarji.

Počasi postaja tudi Poljanska dolina poletno letovišče. Seveda pri nas za vso udobnost še ni preskrbljeno, kar pa mnogim baš ugaja, da se za nekaj časa oproste šuma in vrvenja.

DVA STRAŠNA POŽARA NA NOTRANJSKEM.

Stari trg pri Rakeku, v juliju.

Obmejno vas Nadlesek je v nedeljo ponoči zadela strašna požarna nesreča. Okrog 9. ure je začelo iz neznanega vzroka goreti pri posestniku Viktorju Mulcu, katerega hiša se nahaja na koncu vasi. Ogenj se je spričo velike izsušenosti lesa in slamnatih streh v kratkem času razširil na vse strani in zajel skoro vso vas. Po vsej dolini je bilo plat zvona in gasilci so hiteli z brizgalnami na pomoč. Vse bližnje brizgalne so bile v najkrajšem času na mestu, toda gašenje je bilo zelo otežkočeno, ker je v vasi primanjkovalo vode zaradi že poldrugi mesec trajajoče velike vročine.

Napeljati so morali po 1 km dolgih ceveh vodo na vzhodni strani od mostu v Pudobo in na zapadni strani iz potoka Obrha. Gašenje pa je bilo težavno tudi zaradi silne vročine. Ljudje so si rešili le to, kar so imeli na sebi.

Gasilci iz Starega trga so brizgalno sami pripeljali na pogorišče; za njimi so prišli z motornima brizgalnoma gasilci iz Pudoba in iz Loža. Na pomoč so jim prihiteli še gasilci iz Velikih Blok, Nove vasi, Babinega polja, Žirovnice, Grahovega, Dolenjega Jezera, z Rakeka,

**Postani in ostani član
Vodnikove družbe!**

iz Begunj, Logatca, Planine in naposled so prišli ljubljanski prostovoljni gasilci pod poveljstvom g. Izanca z veliko motorno brizgalno. Združenim močem neumornih gasilcev se je posrečilo, da so rešili vsaj nekaj hiš.

Grozen je bil prizor v ponedeljek na pogorišču. Najlepše hiše sredi vasi so čez noč postale razvaline; prav tako tudi lepa, pred leti zgrajena gospodarska poslopja, hlevi in kozolci. Škoda je ogromna in jo cenijo na dva in pol milijona dinarjev. Največ škode ima posestnik Janez Truden, ki si je pred leti zgradil novo hišo in štiri gospodarska poslopja. Vsi posestniki so bili pri raznih zavarovalnicah zavarovani skupno za približno 500.000 dinarjev. Pogorelo je 25 posestnikom 68 objektov, med temi 17 hiš. Pogorelci so: Jernej Truden, Anton Truden, Viktor Mulec, Franc Truden, Janez Škrbec, Matevž Bavec, Marjeta Gorše, Ivana Urbih, Miha Janežič, Jera Okoliš, Janez Žnidaršič, starotrški župan Ludovik Keržič, Josip Srpan, Franc Levec, Jakob Komidar, France Žnidaršič, France Gregorič, Karolina Trape, Anton Srpan, Janez Mulec, France Mulec, Terezija Intihar in Josip Pelan. Zadnji je bil v Ameriki in je tam pred dvema letoma umrl, dočim je na domačiji pustil ženo z otroki. Korenovim dedičem je pogorela hiša.

Ubogo prebivalstvo je nujno potrebno pomoči, saj so mu poleg poslopij zgorela tudi skoro vsa živila. Živino so rešili, le dvema posestnikoma je zgorelo šest svinj.

Istočasno je bil enak katastrofalen požar preko meje v Stranjah pod Nanosom, kjer je ogenj upepelil domala vso vas. Podrobnosti o tem požaru niso znane.

GOSTILNIČARSKA PIVOVARNA V LAŠKEM.

L a š k o, v juliju.

Minili teden so se mudili v Laškem inženjerji tvrdke Novak in Jahn iz Prage, ki imajo nalog, do 31. t. m. izvršiti strojne načrte, na podlagi katerih se bodo v teku nadaljnjih 14 dni izvršili stavbni načrti. Takoj nato se bo oddala gradba v izvršitev in se bo delo pričelo nepreklicno letos meseca septembra.

Že pred dobrim tednom je upravni svet predložil direkciji državnih železnic v Ljubljani potrebne načrte za industrijski tir in se vsak dan pričakuje razpis komisije. Industrijski tir se bo takoj napravil. Vplačila se vršijo redno in skoro ni nikogar, ki bi se branil vplačati podpisano delniško glavnico. Nova subskripcija s povišanjem glavnice na 15.000.000 Din se vrši proti pričakovanju uspešno. Gostilničarji pa tudi drugi pridobitniki dobivajo bolj in bolj zaupanje v to domače podjetje. Pričakovati je, da bo do 15. avgusta podpisana nadaljnja glavnica, kot je bilo sklenjeno na ustanovnem občnem zboru.

Pozivamo slovensko javnost, naj ne zadržuje naše akcije, naj pridno podpisuje nove delnice in naj vplačuje že podpisano glavnico. — Gostilničarska pivovarna, d. d.

NAŠI NA TUJEM

ZAGONETEN ZLOČIN NAD NAŠO ROJAKINJO.

Recklinghausen-Suderwich, julija.

Družino g. Antona Hriberška, ki je po rodu iz Liboj pri Petrovčah, in njegove soproge Ane, rojakinje iz Braslovč v Savinjski dolini, je dne 2. t. m. zadela huda nesreča. Izginila jima je hčerka Ana, stara 21 let. Bila je v službi v Elberfeldu, kjer služita tudi njeni dve mlajši sestri Marija in Antonija. Ana je 2. t. m. obiskala v Elberfeldu svoji sestrici, ki sta ji pomagali prenesti neke njene reči na kraj njene nove službe, ki jo je nastopala. Potem je Ana posetila tudi sestri Pavlo in Angelo, ki služita v bližnjem Ronsdorfu. Od tam se je zopet podala k sestri Antoniji, kamor pa ni več prispela.

Domači so mislili, da se je podala naravnost v novo službo, toda drugo jutro, 3. t. m., so našli delavci, ki so zaposleni pri čiščenju prekopa Herne-Dortmund pri Wartburgu, v prekopu plavajočo žensko ročno torbico, v kateri so se nahajali potni list s sliko, več službenih izpričeval in štirje pfenigi denarja.

Torbica je bila najdena pol ure od stanovanja njenih staršev. Policija je začela iskati v prekopu tudi deklinčno truplo in ga je res našla v nedeljo 5. t. m. zjutraj, in sicer z zlomljeno desno roko in veliko rano na tilniku. Drugih poškodb ni bilo videti na truplu.

Zagoneten primer bo ostal najbrž nepojasnjen, ker bo težko dognati, kako je dekle, ki je še 2. t. m. ob 9. zvečer bilo v Elberfeldu, prišlo tako daleč k Wartburgu v prekop. Skoro gotovo se je izvršil na njej zločin, kar je tem verjetneje, ker so našli v njeni ročni torbici samo štiri pfenige, dasi je dekle, ki je pravkar menjalo službo, po zatrdilu njenih sestic in staršev moralo imeti gotovo najmanj 80 mark denarja pri sebi.

Tragično preminila mlada rojakinja je bila poštena in priljubljena mladenka. Pokopali smo jo 8. t. m. v Suderwichu. Na njeni zadnji poti jo je spremljalo veliko število sorodnikov, znancev in prijateljev in lepo število rojakov od blizu in daleč. Naj ji bo lahka tuja zemlja, žalujoči družini pa naše iskreno sožalje.

Rojakinja v tujini je dosegla prvo mesto pri plavalni tekmi. V Chicagu se je nedavno vršila velika plavalna tekma, katere se je udeležilo nad 200 deklet. Med tekmovalkami je bila tudi Slovenka gdēna. Zofka Stritarjeva, ki je dosegla prvo mesto med vsemi plavalkami, za kar je poleg častnega naslova «najboljša plavalka» prejela tudi zlato kupo.

Najstarejši ameriški Slovencec na smrtni postelji. V Elyju je nevarno obolel najstarejši ameriški Slovenec Franc Ložar, star 96 let. Starček je izgubil vid, ima pa še dober sluh in spomin. Doma je iz Ribnice, v Ameriko pa je prišel pred 45 leti.

Smrtna kosa med ameriški rojaki. V Johnstownu je preminila rojakinja Vincencija Kobalova, stara 51 let. Doma je bila izpod Nanosa na Vipavskem. — Tamkaj je umrl tudi rojak Janez Primožič, doma iz Dolenjih Novakov pri Cerknem. Podlegel je pljučnici v starosti 65 let. — V Clevelandu je umrl rojak Franc Škufca, star 58 let. V Ameriki je bival 28 let. Po rodu je bil iz vasi Ragova pri Novem mestu. V Ameriki zapušča enega sina, v starem kraju pa ženo, še enega sina in hčer. — Pri kopanju v reki Sheboyganu je utonil rojak Franc Lončar iz Rogateca na Štajerskem. Ponesrečenec zapušča ženo, sina in dve hčeri. — V sheboyganski bolnici je po daljši bolezni umrl rojak Jakob Kosmač, po rodu iz Luč v Savinjski dolini, kjer zapušča mater in sestro, v Portlandu pa sina in hčer. V Ameriki je bival nad 30 let. — V Clevelandu je preminil Jakob Romondel v starosti 57 let po dolgi in mučni bolezni. V Ameriki je živel 32 let. Doma je bil iz Žirovnice pri Cerknici. — Prav tam je umrl Josip Zakrajšek v starosti 64 let. Pokojnik je bil po rodu z Griča pri Velikih Laščah. Bil je zelo aktiven član pri slovenskih društvih. — V Chisholmu je preminil rojak Franc Arko, doma iz Sodražice, star 55 let, ki je bival v Ameriki 32 let. Pred 25 leti je pri delu v rudniku prišel ob nogo. Zapušča ženo in šest odraslih otrok. — V državni bolnici v Clevelandu je po dolgotrajnem trpljenju umrl Janez Šega, star 36 let, ki je celih 13 let preživel v bolnici. Doma je bil iz Zlebiča pri Ribnici. V Ameriki zapušča brata Antona, v stari domovini pa mater, brata in sestro. — Iz Chicaga poročajo, da se je smrtno ponesrečil 18letni rojak Artur Erčul. Pri kopanju je skočil v plitvino in si zlomil vrat.

Zločin rojaka v Ameriki. O nenavadnem zločinu v slovenski naselbini v Chicagu poroča tamkajšnja «Prosveta». Franc Cankar je zadavil 58 let staro vdovo Katarino Albrehtovo v nje-

nem stanovanju. Po storjenem činu je Cankar pobegnil v Milwaukee, kjer pa je bil aretiran kot sumljiv pritepenec. Cankarja je aretacija tako zmedla, da je brez ovinkov priznal policiji svoj zločin. Stanoval je pri vdovi Albrehtovi, ki ga je nagovarjala, naj bi se z njo poročil, toda zavarovati bi se moral v njeno korist za 10.000 dolarjev. Ker je to odklonil, je prišlo do prepira, med katerim je Cankar zadavil svojo rojakinjo. Cankarja so prepeljali v Chicago, kjer so v zaklenjenem stanovanju našli Albrehtovo mrtvo. Njen mož, ki je pred petimi leti umrl, je bil doma iz Logatca, ona pa je bila iz tolminske okolice. Cankar je star 48 let.

Iz Essen-West (Westfalsko) nam pišejo: Neznano kje se nahaja rudar Rudolf Vizovišek, rojen leta 1892. v Loki pri Zidanem mostu. Vizovišek je junija leta 1923. zapustil ženo z dvema otrokoma in se podal v Belgijo. Zdaj ni ne duha ne sluha o njem, a žena z otrokoma živi v siromaštvu. Če bi kdo vedel zanj, naj to sporoči na naslov: Iglar Martin, Dinsluckerstrasse 9, Essen-West, Rheinland.

Iz Stieringen-Wendela (Francija) nam pišejo: Delavske razmere v Franciji so vedno slabše. Slovenski delavci si tukaj sami kuhamo, ako si hočemo kaj prihraniti. Zaposleni smo po večini pri tvrdki Wendel, ki ima šest rudnikov z 10.000 do 11.000 delavci. Bralcem in bralkam «Domovine» pošiljamo najlepše pozdrave: Karel Cesar (Št. Vid pri Planini), Alojzij Vidervol (Goriča vas pri Ribnici), Franc Kartuš (Blanca pri Kladju), Alojzij Rešetar in Josip Merič (Mali Podlog pri Leskovcu), Franc Možič (Boštanj pri Sevnici), Maksimilijan Eman (Marenberg), Jože Žužek (Dvorska vas pri Velikih Laščah), Karel Omerzu (Velika vas pri Leskovcu), Franc in Jožef Bakšič (Pišce) in Franc Kastelec (Orehek).

Belokrajinski glasnik

KRALJ BO KUMOVAL GRADAŠKEMU GASILSKEMU PRAPORU.

G r a d a c, julija.

Dne 2. avgusta bo podružnica SPD. praznohuči gospodarski krizi vztrajno dela za svoj napredek. Domače gasilno društvo bo blagoslovilo društveni prapor, katerega kumstvo je blagovolil sprejeti naš narodni vladar, Nj. Vel. kralj Aleksander I., da s tem svojim činom pokaže ljubezen do belokrajinskega ljudstva in obenem odlikuje vse gasilstvo za njegovo nesebično požrtvovalnost.

Agilni odbor s svojim neumornim načelnikom Mazelletom na čelu se trudi, da se bo točno izvršil določeni program svečanosti. Slavnost bo v grajskem parku v senci temnih iglavcev, ker je dal za ta dan g. Šutej grad in vrtove društvu na razpolago. Pri maši, ki se bo brala na prostem, bo sodelovala divizijska godba iz Zagreba. Odbor je že poskrbel za ugodne železniške zveze proti Ljubljani in Karlovcu ter prosil za polovično vožnjo.

Društvo je bilo ustanovljeno 1889. leta in šteje danes 58 delavnih članov. Ima dve ročni brizgalni in motorko, katero si je nabavilo pred tremi leti. Predlansko leto je bil postavljen nov Gasilski dom, ker stara orodjarna ni več zadoščala potrebam. Članstvo je nastopilo okrog štiridesetkrat v boju z ognjem v korist bližnjega. Več članov je bilo odlikovanih z zlatimi in srebrnimi kolajnammi za zvesto službo v gasilstvu.

Na ta belokrajinski gasilski praznik bodo pohitela vsa tovariška društva od blizu in daleč in mnogo naroda, da manifestira gasilstvu svoje priznanje, vladarju pa svojo zvestobo in vdanost.

60letnica metliškega gasilnega društva. Belokrajinska metropola Metlika je slovesno proslavila v soboto 18. in v nedeljo 19. t. m. 60letnico obstoja svojega prostovoljnega gasilnega dru-

štva. Prireditve so se udeležila tudi številna sosednja gasilna društva. V vsej tej dolgi dobi je bilo metliško gasilno društvo vedno delavno in je v številnih primerih pomagalo svojim bližnjim v nesreči. Le v času vojne je društvo počivalo, a po vojni je takoj zopet oživel. Sedaj šteje društvo 107 članov in poseduje tri brizgalne, dve ročni in eno motorno. Društvena zastava, ki je bila blagoslovljena 23. maja leta 1875., je torej stara 56 let. Sedanja shramba gasilnega orodja je bila zgrajena leta 1887. Velezaslužnemu, za ljubljanskim najstarejšemu slovenskemu gasilnemu društvu čestitamo ob njegovi 60letnici.

Sokolski praznik v Črnomlju. Predzadnje nedeljo je slavil Črnomelj velik sokolski praznik. Sokolska društva iz bližnje in daljne okolice so prihitela na okrožni sokolski zlet, ki se je vršil v Črnomlju. Popoldne se je razvil slavnostni sprevod, ki ga je občinstvo živahno pozdravljalo in obsipavalo raz oken s cveticami. Pred številnim občinstvom in ob navzočnosti sreskega načelnika g. dr. Suhača in predstavnikov drugih oblastev se je otvorila s sokolsko koračnico javna telovadba vseh oddelkov pod vodstvom okrožnega načelnika br. Pretnarja, društvenega načelnika br. Štrublja in načelnice s. Maleričeve. Vrstili so se po redu oddelki, ki so s svojo strumnostjo izzvali pri občinstvu živahno odobravanje. Po telovadbi so se zbrali na telovadišču vsi oddelki, ki so jih pred zbranim starešinstvom pozdravili društveni starosta br. Vrankovič, mestni župan g. Müller in župni starosta br. Malovič iz Karlova.

PREKMURSKI GLASNIK

TRI NESREČE V PREKMURJU.

Murska Sobota, v juliju.

Na murskosoboški trg je nedavno pripeljal z avtomobilom zelenjavo čakovski vrtnar. Ko je zavozil s precejšnjo brzino v drevored, kjer je prostor za vrtnarje, so mu odpovedale zavore. Naenkrat se je zaletel v tricikelj s sladoledom, last g. Jarca. Tricikelj se je precej poškodoval, sladolebarski fant pa je še v zadnjem trenutku odskočil, sicer bi avto povozil še njega. Šofer, ko je opazil, kaj je napravil, je dal odpeljati tricikelj k mehaniku in plačal vse stroške za popravilo.

Trgovca Viktorja Cizlja iz Murske Sobotne je zadela huda nesreča. G. Cizelj se je vozil v soboto iz Beltincev okrog 10. ure zvečer. Nasproti rakičanskega grada, kjer je oster ovinek, je zavozil na kup gramoza. Pri padcu si je zlomil nogo in pretresel možgane. Ob 11. uri ponoči so ga našli delavci, ki so se vračali z dela, v mlaki krvi. Še isto noč so ga pripeljali v murskosoboško bolnico. Ponesrečenčevo stanje je zelo resno.

V Dokležovju blizu kopaljšča na Muri je zadel tovarnar in trgovec Janez Cvetič iz Murske Sobotne s svojim novim avtomobilom, katerega je dobil šele pred dvema tednoma, v avtotaksarja Kočoveja iz Murske Sobotne. Oba avtomobila sta precej poškodovana.

Toliko avtomobilskih nesreč kakor ta teden se že dolgo ni pripetilo v Prekmurju. Če v tej neznosni vročini popiješ kozarec ljutomercana, se ti takoj začne vrteti v glavi. Če v takšnem stanju izgubi vozač oblast nad vozilom, ni to nič čudnega.

ŽENSKI VESTNIK

Gojenje potonke

Potonka je vsepovsod udomačena in priljubljena cvetlica. S svojimi polnimi, velikimi in raznobarnimi cveti je kras vsakega vrta.

Potonk imamo več vrst: zgodnje, srednje-zgodnje in pozne. Zgodnje potonke cveto že ob začetku maja. Barve so rožaste in imajo zelo velike cvete. Potem cvete srednjegodnja potonka s temnordečimi cveti. Ta vrsta je pri nas

najbolj razširjena. Pozna potonka s svojimi belimi, rumenimi ali temnordečimi in svetlordečimi cveti, ki cvete junija meseca, pa je najlepša.

Vse potonke razmnožujemo z razdelitvijo korenin. Primeren čas za to je druga polovica julija in prva polovica avgusta. Razmnožujemo pa jih tako, da okrog vsakega grmiča izkopljemo zemljo z ostro lopato in odrežemo tisti del korenine, ki je namenjen za presaditev, to pa kolikor mogoče globoko. Te korenine posadimo enako globoko, kot so rasle poprej. Vsa stebela, razen dveh, porežemo nad korenino. Če je suho, zalivajmo nekaj dni. Tako posajena potonka pa cvete navadno šele drugo leto po saditvi.

V splošnem je potonka skromna cvetica. Ko si jo vsadila in se ti ukorenini, ne potrebuje nobene posebne nege več. Ljubi pa dobro, ne pretežko zemljo.

Bela lilija ali limbar

Bela lilija se razcvete ob sv. Alojziju. Je prelepa v svoji lepoti in krasno diši. Poleg svoje lepote ima pa tudi zdravilno moč.

Lilija spada k rastlinam čebulnicam. Razmnožujemo jo z razdelitvijo čebul, in sicer najbolj takoj, ko odcvete, ker tako presajene že prihodnje leto cveto.

Lilija prezimi brez odeje. Če ima dobro pognojeno lego, požene na steblo mnogo velikih cvetov. Pri okopavanju je treba paziti na to, da ne raniš korenine, ki kaj rada zgine.

Poleg belih lilij imamo še druge raznobarvne lilije. Za belo lilijo cveto rumene, rumenkaste in rdečkaste lilije.

Za kuhinjo

Kumare z gorčico. Kumare operi, olup in zreži ali zribaj na tenke listke, nato jih osoli in premešaj. Nareži srednjedebo čebulo in jo primešaj h kumaram. Ko so kumare osoljene stale eno uro, jih ali z roko dobro otisni ali jih pa deni v krpo in obesi na klin, da se vsa voda odcedi. Na odcejene kumare nalij olja in jesiha, popopraj, dodaj vrhano žlico gorčice, dobro zmešaj in daj na mizo kot salato k pečenki.

Kumare v soli. Srednjevelike kumare operi, potem nalij nanje mrzle vode in jih pusti v vodi eno uro. Nato jih poberi iz vode na sito, da se odcede, ter jih zloži v petlitrsko steklenico. Ko si naložila eno vrsto kumar, jih osoli, daj nekaj višnjevih listov in kopra. Nato naloži zopet kumare, sol, višnjeve liste in koper, tako da napolniš steklenico. Na polno nalij na kumare prekuhane hladne vode, zaveži s pergamentom in postavi na sonce. Tako pripravljene kumare imej 14 dni na solncu, da se skisajo. Take kumare so zelo dobra jed.

Cvetača v jajčni omaki. Cvetačo (karifjolo) skuhaj v slani vodi. Medtem ko vre, pripravi tole omako: četrt litra sladke smetane in šest rumenjakov mešaj v loncu in na ognju, da se zgosti, nato postavi h kraju štedilnika, primešaj šest dek sirovega masla in sok pol limone. Kuhano cvetačo previdno položi v plitvo skledo. Jo oblij s pripravljeno omako in daj na mizo kot predjed.

Goveje meso z zelenjavo. Korenček, peteršilj, kolerabice operi, ostrgaj ali olup in potem na strgalniku zribaj. V kozico deni masti in eno drobno zrezano čebulo, na to zribano zelenjavo. Ko vse skupaj porumeni, deni zraven na koščke zrezanega govejega mesa; vsak košček mesa pa prej dobro povaljaj v moki. Meso duši kake četrt ure, nato pa ga zalij ali z vodo ali z juho ter pokrito duši dalje. Ko je meso mehko, jed osoli, popopraj, dodaj lavorjev list, malo dišave, malo zelenega peteršilja ter nekoliko okisaj. Meso naj še malo prevre, preden ga daš na mizo.

Jajca v omaki. V kozico deni štiri žlice jesiha, četrt litra vode in polovico žličice kumna. Kuhaj to skupaj četrt ure. Pol litra kisle smetane in žličico moke dobro zmešaj, ukuhaj zraven in kuhaj dalje, da dobiš gostljato omako. Preden

daš na mizo, ubij za vsako osebo po eno jajce v omako (a ne mešaj). Naj vre samo nekaj minut, da se jajca strdijo. Zraven daj na mizo s kurno kuhan krompirček.

ZANIMIVOSTI

× **Atentat na rimsko cerkev.** V baziliki sv. Petra v Rimu so našli papeški orožniki pri večernem pregledu cerkve, preden so jo zaprli, peklenski stroj. Odnegli so ga iz cerkve na samoten prostor izven vatikanskega obzidja, kjer je proti jutru eksplodiral. Če bi bilo prišlo do eksplozije v cerkvi, bi gofovo nastala velika škoda. Dogodek je izzval v vatikanskih kakor tudi v fašističnih krogih veliko razburjenje. V Vatikanu smatrajo ta poskušeni atentat za demonstracijo proti papežu in so zaradi tega podvzeli obsežne varnostne ukrepe. Vsi dohodi v Vatikan so zaprti in strogo zastraženi. Italijanska oblastva so uvedla preiskavo, vendar pa o storilcih dosedaj ni še nobenega sledu.

× **Pogoji za dolgo življenje.** Anglež Woyer je sestavil pogoje za dolgo in zdravo življenje. Teh važnih pogojev je 16 in po mnenju Angleža je zagotovljeno dolgo življenje vsakemu človeku, ki jih izpolni. Če hočeš torej dolgo živeti, moraš: 1.) osem ur na dan spati; 2.) ležati vedno na desni strani; 3.) posteljo odstaviti od zidu; 4.) koptati se v vodi, katere toplota ustreza toploti tvojega telesa; 5.) pred jedjo telovaditi; 6.) jesti malo mesa, če ga pa že ješ, naj bo dobro prekuhano ali prepečeno; 7.) jesti mnogo maščobe, da imajo dovolj hrane tudi one celice, ki rade podležejo raznim boleznim; 8.) varovati se opojnih pijač, zakaj alkohol uničuje celice; 9.) vsak dan gibati se na svežem zraku; 10.) varovati se nege živali v sobi; 11.) živeti po možnosti na kmétih; 12.) paziti, da bo voda, ki jo piješ, zdrava, da stanovanje, v katerem stanuješ, ne bo vlažno, zlasti da v njem ne bodo ležale smeti ali stale v posodah pomije; 13.) skrbeti za pestrost in izpremembo v delu; 14.) dobro izrabiti kratke, toda pogoste počitnice; 15.) omejevatl svojo častihlepnost; 16.) krotiti svoje strasti in grde razvade.

× **Čuden način proslave Mohamedovega rojstva v Maroku.** Mohamedanski svet se vsako leto spominja Mohamedovega rojstva na prav čuden način. Tudi letos se prično 28. t. m. v Maroku velike svečanosti (mulud), ki bodo trajale 28 dni in na katere se že sedaj pripravljajo. To je najpomembnejši mohamedanski praznik. Že v ranih jutranjih urah zapoje bobni in ljudi se polasti neki nemir. Med kričanjem in prepevanjem se zbero v dolgo procesijo, ki se napoti v glavno mošejo tako počasi, da potrebuje za kratko pot kar osem ur. Le redki pridejo v mošejo, kajti pretežna večina se med divjim plesom biča in trpinči tako dolgo, da omaga. To je način proslave Mohamedovega rojstva. Starci in manj pogumni verniki, ki se nočejo udeležiti divjih plesov, sede skoro nagi na najbolj prisojnem kraju tako dolgo, da pod žgočim solncem omaga. Drugi moški se pa slečejo do pasu, da se med plesom zbadajo z noži ali pa da jih drugi bičajo do krvi. Nekateri požirajo tudi ogenj in grizejo steklo, da jim teče kri iz ust, drugi se puste pikati strupenim kačam, ki jih prinese na svečanost. Zelo rajširjen je pa tudi običaj, piti tekoči vosek ali kako drugo razbeljeno tekočino. Med ceremonijami jedo verski gorečniki tudi sirovo meso. Pri tem mečejo žive ovce visoko v zrak. Ko padejo te nazaj, planejo nanje, jih raztrgajo in jedo še toplo meso. Da se prepreči prelivanje krvi, hodi po ulicah francosko vojaštvo, ki pa ne nastopa proti divjim ceremonijam, temveč varuje samo življenje Evropecev.

× **Požar uničil vas s 300 hišami.** V češkoslovaški vasi Vazcu je nastal v petek zvečer požar. Zgorelo je več poslopij, vendar so gasilci ostale hiše obvarovali. Ko je prebivalstvo že spalo, je zdajci zopet začelo goreti v nekem poslopiju in v najkrajšem času je bila vsa vas eno

samo goreče morje. Tri sto hiš je zgorelo skoro z vsem, kar se je nahajalo v njih. Žrtev plamenov je postalo tudi deset oseb, po večini otrok. Mnogo ljudi so morali zaradi opeklin in ran prepeljati v bolnico. Škoda se ceni na 15 milijonov češkoslovaških kron. Brez strehe je sedaj okrog 2400 oseb.

× **Najbogatejši ljudje sveta.** V splošnem je obstajalo po vsem svetu mnenje, da je Amerika dežela najbogatejših milijonarjev na svetu. To pa ni res. Najbogatejši sodobni mož ni Američan, ne Ford ne Rockefeller in ne Morgan. Nihče izmed njih se ne more kosati s premoženjem indijskega vladarja maharadže Nizama iz Haiderabada, ki vlada 13 milijonom podložnikom. Noben človek, niti on sam ne more preračunati ogromnega bogastva. Približno vrednost njegovega premoženja cenijo na pravljico vsoto 2000 milijard dinarjev. Marsikatera pravljica iz «Tisoč in ene noči» se je v državi tega vladarja uresničila. V zakladnicah haiderabadskega maharadže so nakupične ogromne dragocenosti, velikanske skrinje dragocenih kamnov, zlata, biserov in drugega, kar vse cenijo na 27 milijard dinarjev. Med svetovno vojno je knez podelil angleški vladi 2800 milijonov dinarjev. Maharadža živi zelo razkošno. Ko je nekoč potoval k podkralju v Delfi, so za njegovo potovanje rezervirali poseben vlak z 20 razkošno opremljenimi vagoni, 4 posebni tovorni vlaki so pa peljali prtljago. V petem vlaku je bilo naloženih 400 maharadževih avtomobilov. Dohodki maharadže znašajo približno 2300 milijonov dinarjev na leto. Največ bogatinov je sploh v Indiji ter v raznih dominijonih britanske države, Anglija sama je pa s svojimi 500 ali 600 milijonarji gotovo najbogatejša država v Evropi. Ogromno je premoženje westminsterskih vojvod, cenijo ga na 5600 milijonov dinarjev. Zanimivo je, da niso člani plemenitaških rodbin najbogatejši, pač pa so lastniki največjih premoženj razni industrijski močje. Lastnik ladjedelnice Allerman ima 4700 milijonov dinarjev premoženja, nedavno umrl kralj diamantov Joel pa je imel 4200 milijonov dinarjev. Angleški kralj piva lord Eweeg, lastnik žrebčarn lord Derby in pokojni lord Melchette se cenijo na 2800 do 3500 milijonov dinarjev. Včasih so sloveli Rothschildi kot najpremožnejši ljudje na svetu. Toda časi se izpreminjajo. Pariški, dunajski in londonski Rothschildi so sicer še vedno milijonarji, toda v primeri z drugimi bogatini so zaostali. Nagel razvoj avtomobilske industrije je napravil dva moža za milijarderja, ki sta Citroën in Renault, toda ne moreta se kosati s Cotyjem, znanim izdelovalcem parfemov, ki je po 40 letih neumornega dela postal največji bogatin Francije. Zadnje čase se tudi govori o industrijskem magnatu, švedskem kralju vžigalnic Ivarju Kreugerju, ki je lastnik 250 tovarn za vžigalice, v katerih izdelujejo približno 90 % celotne svetovne produkcije vžigalic. Prav tako je tudi ogromno premoženje kralja cinka Simona Patina iz Bolivije. Pri vsaki konzervni škattli na vsem svetu je udeležen z dobičkom. Pred 30 leti je bil Patino davčni uradnik v La Pazu. Po vojni je bil imenovan za bolivijskega poslanika v Parizu, kjer stanuje v pravljico razkošni palači. Njegov sin se je oženil s princeso Burgundsko, hčerka pa je poročila nekega španskega grofa, druga hčerka, ki ima samo 40 milijonov dote, je pa še na razpolago. V Italiji slovi poleg kraljevske rodbine bivši finančni minister Giuseppe Volpi za najbogatejšega Italijana. Mož je udeležen pri tobačni, elektrotehnični in jekleni industriji Italije. Na Španskem pozna vsakdo Juana Marcha kot najbogatejšega Španca, na Poljskem sta najbogatejši plemenitaški rodbini kneza Radzivila in grofa Potockega, na Madžarskem je najbogatejši 29letni princ Pavel Esterhazy, na Češkoslovaškem lastnik premogovnikov Ignjat Peček in tvorničar Bat'a.

× **Sadje in ptice.** Dolina reke Isarja na Bavarskem se po pravici imenuje ptičji raj. Tam je namreč baron Wacquant pripravil za ptice izredno ugodno ozemlje za gnezdenje. Na ta način je tam okrog 80.000 ptic, med temi okrog 20.000 lastavic, potem škorcev, vrabcev, pastirčič

in celo netopirjev. Ugotovili so, da te ptice uničijo vsak dan v dolini najmanj 32 stotov ličink. Te dni se je v dolini mudila bavarska komisija za varstvo ptic, ki je izrekla profesorju Wacquantu svoje priznanje za veliko delo. Ugotovili so, da sadje tu krasno uspeva in da za zaščito dreves niso potrebna nobena druga sredstva. Še bolj zanimivo pa je, da daje vsaka krava v dolini Isarja najmanj liter mleka na dan več, ker je ne nadlegujejo muhe in druge žuželke.

× **Mačka je prinesla milijone.** Bogatini često napišejo prav čudaške oporoke in določijo pogoje, od katerih bole njihove sorodnike glave. Milijonar Small je v oporoki določil, da mora pri njegovem pogrebu nekdo glasno plakati. Neki drugi čudak je pa osrečil z oporoko sedemletno hčerko svoje kuharice. Gre za milijonarja Collina, čigar oporoko so prečiteli v navzočnosti sorodnikov in služinčadi. Kuharičina hčerka Mary je veselo dekletce in malo je manjkalo, da se ni na ves glas zasmejala, ko je videla, da ima notar vlasuljo. To pa še ni bilo vse. Komaj so začeli čitati oporoko, je pritekla od nekod mačka in skočila deklici v naročje. Dekletce se ni moglo več premagovati in je počilo v smeh. Pokojnikovi sorodniki so ogorčeni vstali in obkolili dekletce. Lahko si pa mislimo njihovo presenečenje, ko je vstal notar in čestital deklici, ker je podedovala vse premoženje. V Collinovi oporoki je bilo namreč rečeno, da dobi vse njegovo premoženje tisti, ki se bo med čitanjem oporoke zasmejala. Seveda milijonarjevi sorodniki s tem niso bili zadovoljni in zatekli so se k sodišču, ki je pa odločilo, da mora milijonarjeva oporoka obveljati in da pripade vse bogastvo kuharičini hčeri, odnosno do njene polnoletnosti kuharici. Nesrečo razočaranih dedičev je zakrivila mačka, ki je tudi prejela zaslužen plačilo. Razjarjeni dediči so jo namreč takoj ubili. Srečna kuharica ji je pa postavila lep spomenik iz hvaležnosti, da je skočila njeni hčerki v naročje in ji prinesla milijonsko premoženje.

× **Strah živalstva pred gotovimi barvami.** Zakaj bik ne more videti rdeče barve? Ta pojav je splošno znan, a nihče ga ne zna razložiti. Nekateri ljudje so uganili, da bik zato ne more trpeti te barve, ker je to barva krvi. Znano je pa tudi, da se konj, ovce in svinje za rdečo barvo niti ne zmenijo. Neki angleški učenjak je ugotovil, da nekaterim tičem višnjeva barva ne ugaja. Začeli so delati poizkuse in so res dognali, da strašila na polju tiče najbolj odganjajo, če so pokrita z višnjevim papirjem. Tudi nekatere žuželke ne marajo višnjeve barve. Če položimo na mravljišče višnjevo steklo, mravlje takoj zbeže.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Hvaležnost.

Dà, dà, je govoril oče pri obedu, vsi otroci so nevaležni. To je že moj pokojni oče vedno govoril...

Umazan robec.

Jaka: «Že tretji teden gledam ta vozec na svojem žepnem robcu, a še vedno ne vem, kaj sem se prav za prav bal pozabiti.»

Miha: «Najbrž si pozabil robec dati perici.»

Pred sodnikom.

Sodnik: «Ali ste poročeni?»

Obtoženec: «Ne, gospod sodnik!»

Sodnik: «Mogoče zaročeni?»

Obtoženec: «Ne vem.»

Sodnik: «Izrazite se vendar jasneje!»

Obtoženec: «Slavno sodišče, zadeva je takale: če ne dobim več nego šest tednov zapora, me vzame, če me pa zašijete za več, me ne bo hotela toliko časa čakati. Sedaj res ne vem, ali naj rečem na vaše vprašanje da ali ne.»

Maščevanje.

Vlomilec sam pri sebi: «Štirideset prič je povabljenih za danes, da bodo pričale proti meni. No, le počakaj, državni tožilec! Temeljito te osramotim: kar spočetka bom vse priznal!»

Otrok z dvema glavama.

Mamica in hčerka Špelica srečata na izprehodu znanko, ki vozi svoja dvojčka v vozičku tako, da imata glavico vsak na enem koncu. Mamica seveda ne more prehvaliti dojenčkov, ki sta videti, kakor da sta skupaj zrasla in da imata vsak na enem koncu glavo.

Ker se Špelica nič ne zmeni za otročiča, jo pokliče mama, češ: «Poglej no, kako srčkano je to!»

Špelica pa zakliče zaničljivo: «Oh, naš otrok doma je mnogo bolj srčkan, čeprav ima samo na enem koncu glavo...»

Tako je bolje.

Neža: «Za shrambo kožuha čez poletje je treba plačati 200 dinarjev.»

Špela: «To je salamensko drago.»

Neža: «Gotovo, sicer pa pridejo vanj molji.»

Špela: «Potem pa nesi kožuhi čez poletje rajši v zastavljalnico. Tam ga tudi dobro opraste proti moljem, poleg tega pa dobiš še denar...»

Listnica uredništva

Škocijan pri Turjaku. Dopis je brez podpisa.

MALI OGLASI

Šoferska šola Gojko Pipenbacher,

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 12. Zahtevajte informacije! 236

150 do 300 dinarjev na dan

zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva. Za odgovor znamko Kosmos, Ljubljana, poštni predal št. 307. 229

200

Okrajne zastopnike

za vse sreze sprejemamo; sposobne tudi proti fiksnim plač. Pripravno za upokojene orožnike, učitelje itd. Pismene ponudbe sprejema: «Union», zavarovalna družba v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7/III.

Nove harmonike

izdeluje in vse glasbene instrumente popravlja Janč v Ljubljani, Bohoričeva ulica št. 9. 195

Prodajam lepo posestvo,

ki meri 12½ orala in je 15 minut oddaljeno od mesta Slovenske Bistrice. Za odgovor naj se priloži pisemska znamka. Vinko Vrečko, Kovača vas št. 40, pošta Slovenska Bistrica. 275

Birmanska darila

kupite poceni in dobro pri

H. Suttner
Ljubljana 5

Prešernova ulica št. 4.

Tvrška razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure v vseh cenah od 44 Din navzgor.

Št. 120. Kovinasta ura (anker) 44 Din, s sekundnim kazalcem 78 Din.

Št. 121. Ista z Radiumom 58 Din, s sekundnim kazalcem 94 Din.

Št. 125. Budilna ura, 16 cm visoka, 49 Din, z Radiumom 76 Din.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Naprodaj je posestvo

ob prometni cesti in v prijaznem kraju, na katerem se redi lahko ena krava in h kateremu spadata dve lepi njivi in lep sadni vrt. Cena po dogovoru. Kje? pove uprava «Domovine». 274

Mestna parna žaga v Ptuju

je znižala z dnem 1. julija ceni za žaganje mehkega in trdega lesa za 10 Din pri 1 m³. Mehki les se odslej žaga po 70 Din, trdi pa po 90 Din za 1 m³. 271

Posestvo v Poljanski dolini,

✓ cerkveni bližini, se proda za 24.000 Din. Prodajalec naslov se zve pri upravi «Domovine». 267

Popolna oskrba za dojenčka se išče.

Ponudbe z navedbo mesečne oskrbnine sprejema uprava «Domovine» pod «Oskrbnina». 272

271 Naprodaj je posestvo,

ki sestoji iz 15 oralov njiv, travnikov, prav lepega mladega gozda, novozidane hiše in hlevov (vse z opeko krito) in je oddaljeno pet minut od banovinske ceste. Cena 80.000 Din. Dopise sprejema Anton Prah, Ostrožno št. 11, pošta Ponikva ob južni železnici.

Poceni se proda lepo posestvo,

ki sestoji iz hiše in gospodarskega poslopja (oddaljenih pet minut od cerkve in železniške postaje), njiv, travnika, sadonosnika in gozda v skupni izmeri 7 do 10 oralov. Posestvo se ogleda lahko pri g. Černjaviču v št. Ilju v Slovenskih goricah. 277

Preklie žalitev.

Podpisana preklicujem s tem vse, s čimer sem žalila Ivano Kovačecovo, preužitkarico v Jelenčah. — Uršika Kovačec, posestnica, Jelenče. 276

Zlatnino in srebrnino

prodaja poceni in dobro svetovnoznana trdka

H. SUTTNER LJUBLJANA 5

Prešernova ulica št. 4.

Zadnje novosti prstanov, verižic, zapestnic, narpnih igel (brož) itd.

Predelavanje zlatih stvari; izdelovanje tudi po želji.

Trdka razpošilja blago na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Azije in Avstralije.

Zahtevajte veliki ilustrovani cenik, ki ga Vam pošlje zastoj in poštne prosto

H. SUTTNER v LJUBLJANI 5

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Bolehajo

ali postajajo za delo nesposobni v največji meri oni, katerih kri je onečiščena s strupi porušene razne materije (kot je sečna kislina, urati, toksini itd.). Ti strupi se brzo razkrojijo in odpravijo iz organizma s splošno znanim zdravilnim sredstvom «Kalefluid» D. Kaleničenka, ki istočasno tudi organizem nasičava z energijo tvornimi hormoni in življenje tvornimi vitamini. Zadnji pa s svoje strani zopet vračajo človeku zdravje, moč in delovno sposobnost in prejšnji bolnik zopet uživa vse radosti zdravega in energičnega človeka. Brezplačno se pošlje vsakomur pojasnjujoča literatura «Preporod». — Obrnite se na naslov: Miloš Arković, Beograd, Kralja Milana 15 — Biro «Kurirs». — «Kalefluid» prodajajo vse lekarne in drogerije.

Beli zobje

olepšajo vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje z prijetno osvežujočo Chlorodont-pasto, da doseže lep sijaj slonovine. Poskusite najprej z malo tubo za Din 8.— Velika tuba Din 13.— Dobiva se povsod.

Najnovije dvokolo z motorčkom 1 1/2 K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za igrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Zahtevajte brezplačni veliki CENIK!

Srebro 160 Din

5 let garancije

Št. 1120
52 DinŠt. 1292
Elegantna, tenka, niklasta ura
99 DinZ enim zvoncem **48 Din**Prima, z dvema zvoncema **76 Din**

Za neustrezačo vrnem de...

A. Kiffmann, Maribor 143
! Specialist samo za boljše ure !**Glasbila za vse!**

Violine . . . . . od Din 89.—
Gitare . . . . . od Din 199.—
Trompete . . . . . od Din 480.—
Harmonike . . . . . od Din 85.—

Kromatične in klavirske harmonike, jazz-instrumenti.

Zahtevajte veliki brezplačni

CENIK

največje in najcenejše odpr. trdke glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezplačen pouk v sviranju.

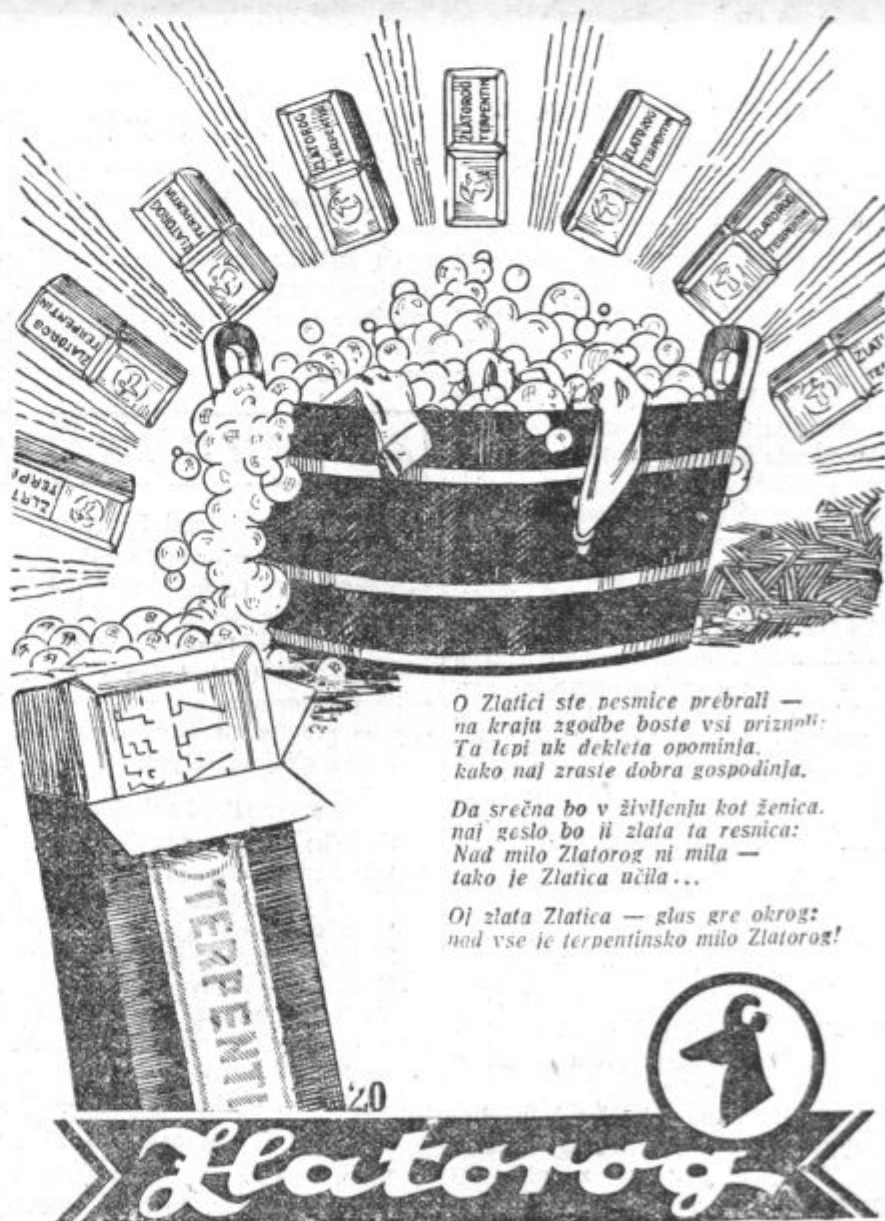
Navodila v ceniku.

Proda se veleposestvo v Zgornjem Cmureku

sestoječe iz graščine, mlinov, več gostiln in gospodarskih poslopij kakor tudi večjih kompleksov gozda, travnikov in njiv.

Posestvo se bo tudi kosalo.

Natančnejša pojasnila dobe kupci v graščini v Zgornjem Cmureku.

O Zlatci ste pesmice prebrali — na kraju zgodbe boste vsi priznali: Ta lepi uk dekleta opominja, kako naj zraste dobra gospodinja.

Da srečna bo v življenju kot žena, naj geslo bo iz zlata ta resnica: Nad milo Zlatorog ni mila — tako je Zlatica učila...

Oj zlata Zlatica — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

Zlatorog